

ОСВІЧЕНА НАЦІЯ

інформаційний вісник

ЛІДЕРСТВО,
засноване на цінностях

Київ 2025

ЛІДЕРСТВО,
засноване на цінностях

ОСВІЧЕНА НАЦІЯ

інформаційний вісник

м. Київ – 2025

УДК 373.5.091.33:001.894(082)

Освічена нація: інформаційний вісник : збірник / за заг. ред. Т. М. Єрмак ; уклад. І. С. Попченко. — Київ, 2025. — 80 с.

Інформаційний учнівський вісник «Освічена нація» містить довідкову інформацію про розвиток наукового мислення, формування лідерських навичок у здобувачів закладів загальної середньої освіти.

У віснику представлені роботи з природничих, гуманітарних та технічних дисциплін, які вирізняються актуальністю, оригінальністю та самостійністю мислення.

Видання призначене для практикуючих учителів, учнів закладів загальної середньої освіти та всіх, хто цікавиться розвитком науково-дослідницької діяльності в ЗЗСО.

УДК 373.5.091.33:001.894(082)

© Т.М. Єрмак, І.С. Попченко, 2025

ЗМІСТ

Наукова еліта України (Єрмак Т. М.).....	5
Важливість науково-дослідницької роботи у закладах загальної середньої освіти (Попченко І. С.).....	7
Рушій прогресу (Созанська О. В.).....	9

Хімія

Композиція калізії запашної та льону як складова лікувально-живильної маски (Волкова А. В.).....	10
Дослідження хімічного складу рідин електронних пристроїв для паління та хімічних процесів, що з ними відбуваються (Коваленко Н. В.)	12
Одержання високодисперсного оксиду алюмінію методом осадження водних розчинів (Надтока Я. Ю.).....	15
Вміст сполук ртуті у вакцинах (Рогова Н. Є.).....	17
Агар-агар як рослинний замінник желатину (Танева Є. Г.).....	19
Екологічне забруднення азбестовим пилом території України у воєнний період (Ткачук А. С.).....	21

Біологія

Специфіка соціалізації підлітків, які емігрували під час війни (Вдовіченко С. М.)	24
Дослідження особливостей та догляду за кактусами у кімнатних умовах. Найпоширеніші захворювання кактусів та їх лікування (Кравчук С. В.)	26
Дослідження особливостей порід коней, догляд за ними, використання у спорті (Худолей В. А.).....	28

Математика

Гіпотеза Коллатца: стан досліджень, методи перевірки та перспективи розв'язку (Єрмоленко О. Я.).....	30
Застосування орієнтованих ациклічних графів при плануванні клінічних та епідеміологічних досліджень (Кустенко В. І.)	33
Універсальна математика: точна наука в літературі та мистецтві (Колесник Є.).....	35

Медіамайстерність

Букблогінг: дозволя чи проба майбутньої професії (на прикладі особистого книжкового блогу) (Кристиняк У. А.)	37
Книжковий блог як жанр художньо-публіцистичної творчості (Кристиняк У. А.).....	39

Релігія, соціологія, філософія, педагогіка

Філософія злочину – вбивство Петра Столипіна (Антонченко К. О.).....	41
Формування громадянських цінностей у процесі військово-патріотичного виховання дітей та молоді на прикладі гри «Сокіл» («Джура») (Бондарчук Ю. Д.).....	43

Роль військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») в освітньому процесі ЗЗСО (Бондарчук Ю. Д.).....	46
Києво-Могилянська академія – центр української освіти та головний осередок формування громадянина нової генерації в кінці XVII – першій половині XVIII ст. (Дузь А. О.).....	48
Аналіз соціально-станового, національного та професійно-трудового складу населення Правобережної України у другій половині XIX – початку XX століття (Дузь М. О.).....	51
Причини та наслідки реформування палати лордів, вплив на політичну думку населення Великої Британії (Нагожук С. В.).....	53
Педагогічні виклики та трансформації вищої освіти в УРСР під час Другої Світової війни: аналіз, висновки та перспективи (Радченко В. В.).....	55
Інквізиція та її вплив на процес становлення судової системи (Таранчук Д. Д.).....	57
Становлення та розвиток Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря, його значення для українського православ'я (Філоненко М. І.).....	59
Історія	
Жінки у складі легіону УСС: історія суспільного визнання (Ковбаса В. В.).....	62
Аграрне переселення українців Полтавщини на Сирій Клин в кінці XIX століття на основі даних «Спогадів» Савченка-Муратова Євгена Родіоновича (Кузнік В. Д.).....	64
Сталінські репресії проти польської меншини в Україні на прикладі життя родича Москалевського Івана Фаустовича (Москалевська Є. С.).....	67
Історія родини Джусів: приклади служіння Україні (Первак Я. Л.).....	69
Урочище «Наталка» від найдавніших часів до нашого часу (Погорєлова А. Т.).....	72
Автентичність української прикраси (Ліщук К. П.).....	74
Український театр, його історія та становлення (Пешко К. І.).....	76

НАУКОВА ЕЛІТА УКРАЇНИ

Тетяна Миколаївна Єрмак,

директорка Ліцею №157

Оболонського району м. Києва

taniaermak776@gmail.com

Сьогодні, як ніколи, важливо розвивати науковий потенціал молоді, адже саме знання та інновації визначають майбутнє суспільства. Наукове товариство учнів нашого ліцею – це платформа для творчого пошуку, критичного мислення та глибокого аналізу. Тут кожен ліцеїст має можливість реалізувати свої дослідницькі здібності, працювати над актуальними проблемами філософії, історії, культурології, суспільствознавства, соціології, наук технічного та природничого спрямувань.

Участь у роботі нашого ліцейного товариства – це не лише шанс зануритися у світ науки, а й чудова можливість розвинути навички публічних виступів, аргументації, роботи з джерелами та командної співпраці. Кожен учень розвиває не лише інтелектуальні здібності, а й організаторські навички, відповідальність та наполегливість. У сучасному світі роботодавці високо цінують уміння аналізувати інформацію, працювати з великими обсягами даних та приймати обґрунтовані рішення. Участь у наукових дослідженнях допомагає формувати ці навички ще зі шкільних парт. За абітурієнтів із вищеперерахованими вміннями, з багатим та різноманітним науковим портфоліо змагаються провідні заклади освіти не лише України, а й всього світу.

Варто зазначити, що робота над проектами в межах товариства часто сприяє визначенню професійного шляху, адже учні отримують можливість спробувати собі роль дослідників, аналітиків, інженерів, гуманітаріїв.

Наукові досягнення відкривають двері до стипендіальних програм, міжнародних конкурсів та престижних університетів. Багато випускників нашого ліцею, які брали участь у роботі наукового товариства, сьогодні є успішними студентами найкращих університетів, науковцями різних рівнів та високопрофесійними фахівцями важливих галузей.

Треба зазначити, що під час написання науково-дослідницької роботи молода людина набуває дуже необхідних для її подальшого життя лідерських навичок, таких як самонавчання

та саморозвиток, когнітивна гнучкість, креативність, мистецтво самопрезентації тощо. А це означає, що зі шкільної парти дитина вчиться невимушено і легко ставитися до змін, успішно розв'язувати нові проблеми, коригувати початкові плани, нестандартно й оригінально мислити. Дитина змалечку набуває досвіду приймати несподівані рішення, генерувати нові ідеї, впевнено, критично та відповідально використовувати цифрові технології для навчання. В учнів ще до закінчення школи формується розуміння, що навчатися треба буде все життя. Готуючись до захисту власної дослідницької роботи учень на практиці відчуває, що означає впевнено формулювати думки, проголошувати їх перед слухачами та керувати своїми емоціями. А головне, що має усвідомити молода людина, - це не прив'язуватися до минулого досвіду перемог чи поразок, а спробувати щось нове, реалізувати свій шанс та відчувати себе лідером, переможцем!

Наш ліцей пишається успіхами юних науковців, які щороку демонструють високий рівень знань на конкурсах-захистах науково-дослідницьких робіт МАН, олімпіадах та конференціях. Ми створюємо всі умови для підтримки молодих дослідників, надаючи їм можливість працювати під керівництвом досвідчених наставників.

ВАЖЛИВІСТЬ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ РОБОТИ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Іван Сергійович Попченко,

заступник директора Ліцею №157

Оболонського району м. Києва, вчитель історії

Працюючи з талановитою та обдарованою учнівською молоддю, викладачі докладають максимальні зусилля аби вмотивувати дітей до постійного розвитку самовдосконалення. Сьогодні, у часи всебічних та системних змін, ми спостерігаємо у школах нової генерації, нові, сучасні підходи до роботи з учнями, а саме:

- STEM/STEAM-підходи – використання науки, технологій, інженерії, мистецтва та математики у навчальному процесі;
- Робототехніка та основи програмування – інтерактивне викладання можливе не лише під час уроків інформатики, а червоною ниткою пронизані всі навчальні дисципліни;
- Наставництво та менторство - взаємодія з вчителем або науковцем для розвитку потенціалу учня;
- Розширена реальність (AR) та штучний інтелект (AI) – застосування у навчанні та розширення міждисциплінарних зв'язків;
- Науково-дослідницька робота - залучення учнів до наукових конференцій, олімпіад, конкурсів.

Власне важливості наукових досліджень і присвячена дана публікація. Найефективніші методи навчання – це ті, які враховують особливості кожного учня, розкривають його сильні сторони та мотивують до подальшого розвитку. Поєднання індивідуального підходу, наставництва, технологій та практичної діяльності дає найкращі результати. Щодня керівники закладів освіти присвячують свою працю майбутньому дитини, вибору її професії, яка забезпечуватиме та сприятиме розвитку держави.

Наукова діяльність у закладах загальної середньої освіти – це сприяння розвитку вміння аналізувати інформацію, ставити запитання, висувати гіпотези, проводити експерименти та робити висновки. Це навички, які знадобляться не лише у науці, а й у повсякденному житті.

Науково-дослідницька діяльність забезпечить самостійний пошук інформації, проведенню експериментів, оформленню результатів. Це додаткова можливість учням навчитися планувати свою роботу, нести відповідальність за результати та працювати над помилками.

Учні, які займаються науковою діяльністю, мають можливість брати участь у конкурсах, олімпіадах, турнірах, що відкриває для них нові можливості, зокрема стипендії, гранти та перспективи навчання у провідних університетах.

Серед українських учнів вже давно набула популярності освіта за кордоном, вона приваблює своєю перспективністю, а передові заклади вищої освіти, знаючи про рівень підготовки українських школярів, завжди з радістю чекають на своїх майбутніх абітурієнтів. Науково-дослідницька робота школярів надзвичайно цінується у закордонних ЗВО і Мала академія наук України є визнаним компетентним науковим органом, а робота в її структурних та регіональних підрозділах завжди дає додаткові бали до вступу в закордонні університети.

Саме працюючи над першими науковими дослідженнями, учні, ще за шкільними партами відкривають нові кола інтересів. Науково-дослідницька робота у поєднанні з якісною профорієнтацією, гарантуватиме з астрономічною точністю для здобувачів освіти правильне обрання університету та спеціальності.

Сучасний світ швидко змінюється, а наука є ключовим рушієм цих змін. Тож не втрачайте безцінного часу та пориньте у захоплюючий світ наукових досліджень разом з нами!

РУШІЙ ПРОГРЕСУ

Ольга Володимирівна Созанська,

учителька історії,
дипломантка міжнародного конкурсу «Коронація слова»,
керівник історико-мистецького музею «Незламна
Україна» Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

Наука – це рушій прогресу, що відкриває перед людством безмежні перспективи. Кожен її здобуток, кожна теорія, кожне відкриття – це результат невтомної праці тих, хто присвятив своє життя пошуку істини. Саме завдяки науковцям ми розуміємо світ, у якому живемо, і будуємо майбутнє, сповнене інновацій та відкриттів.

Послухає мудрий – примножить науку,
Пізнає непізнаний світ,
Веде, як учитель дитину за руку,
Пласти піднімає віддалених літ.

О, скільки у тобі і магії й сили!
Дивують щораз нові відкриття.
Даруєш людині ти творчості крила
І атоми линуть у вальсі знання.

В безмежному космосі неба полотна,
Та розум сягає небесних глибин.
Ти знаєш безмежність синього моря,
Відкрила секрети маленьких краплин.

Така таємнича, як геній людини,
Чекаєм щороку все нових перлин.
Ти створюєш світу новітні картини,
Сягаєш незнаних раніше вершин.

Досліджуєш все: і гори, й долини.
Ти – світло для наших нових поколінь.
Ти – підняті людством безмежні глибини
У тобі нестримність людських устремлінь.

КОМПОЗИЦІЯ КАЛІЗІЇ ЗАПАШНОЇ ТА ЛЬОНУ ЯК СКЛADOVA ЛІКУВАЛЬНО-ЖИВИЛЬНОЇ МАСКИ

Автор роботи: **Волкова Анастасія Владиславівна**,
учениця 10 класу Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

Педагогічний керівник: **Букреєва Ірина Петрівна**,
викладач вищої категорії Ліцею №157
Оболонського району м. Києва

Ця дослідницька робота націлена на ознайомлення з лікувальними властивостями рослини калізії запашної та насіння льону, а також виготовлення лікувально-живильної маски на їх основі. Робота містить інформацію про хімічний склад та аналіз компонентів, які входять до складу досліджуваних об'єктів, їх лікувальні властивості та застосування у медицині. Дослідницька робота містить експериментальну частину, в якій викладено послідовність дій під час виготовлення лікувально-живильної маски на основі калізії запашної. Виготовлена маска має сприяти загоєнню ран та опіків та покращувати стан шкіри. Висновок містить підсумки роботи, підкреслює переваги використання калізії запашної, як основи для лікувальних препаратів і закликає до більш детального вивчення та широкого використання цієї рослини.

Рис. 1. Калізія запашна

Ключові слова: калізія запашна, насіння льону, лікувальноживильна маска, корисний вплив, хімічна складова.

Рис. 2. Матеріали
для роботи

Об'єкт та предмет дослідження

Аналіз складових компонентів калізії запашної та льону, їх лікувальних властивостей; можливість та раціональність їх поєднання для створення лікувально-живильної маски

Мета та завдання дослідження

Вивчення лікувальних властивостей калізії запашної та насіння льону, дослідження хімічного складу рослин та їх вплив

на організм. Виготовлення лікувально-живильної маски, яка допомагає при опіках, ураженнях та запаленнях шкіри, а також зволожує та покращує її стан.

Перебіг роботи

1. Подрібнюємо насіння льону до стану дрібної дисперсної системи додаючи до нього воду і взбиваємо до загустіння.
2. Готуємо екстракт соку калізиї запашної. Беремо її стебло, подрібнюємо його, додаємо дистильовану воду і перемішуємо це у блендері.
3. Отриману суміш переливаємо до центрифуги для отримання екстракту.
4. До екстракту калізиї додаємо етиловий спирт (як консервант).
5. Вимірюємо рН суміші. Воно має бути наближене до 7.
6. Визначаємо в якій пропорції краще змішувати наші продукти. Найкращий результат дала суміш змішана у співвідношенні 1/3. Суміш має бути достатньо густа, щоб її було легко наносити на шкіру.

Таблиця 1.

Склад соку калізиї запашної

Хімічна сполука	Ефект
Кверцетин ($C_{15}H_{10}O_7$)	має Р-вітамінну та протипухлинну активність, проявляє спазмолітичну, антиоксидантну і діуретичну дію
Кемпферол ($C_{15}H_{10}O_6$)	обумовлює тонізуючу, протизапальну, капіляррозміцнюючу і діуретичну дію, сприяє виведенню солей натрію
Бета- ситостерол ($C_{29}H_{50}O$)	створює естрогенну активність

Рис.4 Маска з додаванням екстракту насіння льону

Рис.3 Маска без відділення м'якоті насіння льону від його екстракту

Висновок

Калізія запашна має багато вітамінів, мікроелементів та поживних речовин у своєму складі, які добре впливають на організм. Маска на її основі здатна лікувати забиті місця, обмороження, трофічні виразки та різні шкірні захворювання.

ДОСЛІДЖЕННЯ ХІМІЧНОГО СКЛАДУ РІДИН ЕЛЕКТРОННИХ ПРИСТРОЇВ ДЛЯ ПАЛІННЯ ТА ХІМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ, ЩО З НИМИ ВІДБУВАЮТЬСЯ

Автор роботи: **Коваленко Назарій Вікторович**,
учень 10 класу Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

Науковий керівник: **Букреєва Ірина Петрівна**,
викладач вищої категорії Ліцею №157
Оболонського району м. Києва

Дослідницьку роботу присвячено розкриттю тематики процесу паління електронних сигарет з хімічної точки зору та хімічного складу рідин для вейпінгу. Наведено можливі хімічні реакції термічного розкладу певних речовин. Виконано детальний аналіз відношення міжнародних спільнот до проблематики паління електронних сигарет та відповідних законів, які були прийняті на світовому рівні. Досліджено історію виникнення поняття «вейпінг» та витоки популяризації вейпінгу. Було отримано дані стосовно створення перших прототипів електронних сигарет та зібрано історичні факти щодо їх творців. В роботі присутні схеми, які відображають структуру вейпів нового покоління. Досліджено вплив структури електронного пристрою для паління на перебіг певних хімічних реакцій.

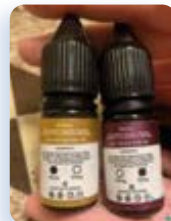
Проведено пошукову роботу, що стосується основних органічних речовин, які входять до складу багатьох світових брендів з вироблення рідин для вейпінгу. Крім цього, наведено порівняльну таблицю, що стосуються різних видів гліцеролу в промисловості та в місцях масового продажу. Більше того, в роботі наведено ще одну порівняльну таблицю, що розкриває особливості сольового та органічного нікотину. Проведено соціологічне опитування серед учнів НВК №157 щодо їхнього відношення до використання електронних сигарет та вейпінгу взагалі. Проведено детальний аналіз багатьох наукових джерел.

Ключові слова: вейп, вейпінг, електронна сигарета, нікотин, гліцерол, акролеїн, електронні пристрої для паління.

Мета: теоретично обґрунтувати токсикологічну небезпеку для здоров'я людини застосування електронних пристроїв для паління та поширення цієї інформації серед учнівської молоді, як представників майбутнього суспільства нашої країни.

Завдання дослідження

- Опрацювати науково-методичну літературу з проблеми дослідження.
- Розкрити зміст поняття «вейпінг» та небезпеку його впливу на здоров'я людини.
- Проаналізувати складові речовини для вейпу, продукти їх термічного розкладу, хімізм перетворень.
- Дослідити відношення підлітків до використання вейпа у повсякденному житті.

Методи дослідження

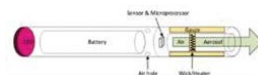
ТЕОРЕТИЧНІ

АНАЛІТИЧНІ

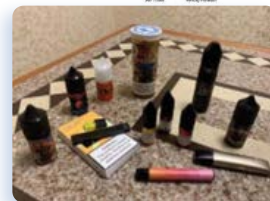
ЕМПІРИЧНІ

ОБРОБКА, ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ДАНИХ

Об'єкт дослідження: речовини, що є складовими рідин для електронних сигарет, продукти їх термічного розкладу.

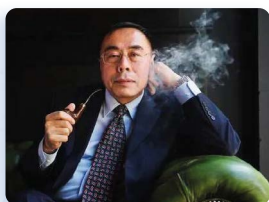
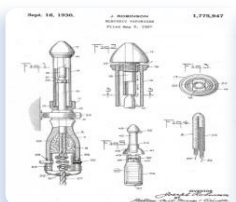

Предмет дослідження: аналіз токсикологічного впливу на організм людини складових рідини для електронних сигарет та продуктів їх термічного розкладу, хімізм процесів їх перетворення, вплив на токсичність парів різних режимів експлуатації ЕСДН.

Результати дослідження

Проведено аналіз міжнародного досвіду і практики встановлення вимог безпеки до застосування електронних пристроїв для паління

Проведена порівняльна характеристика з українським законодавством та проаналізовані його недоліки

Систематизовано матеріали з історії та визначенні причини виникнення вейпінгу. Розглянуто різні моделі систем паління

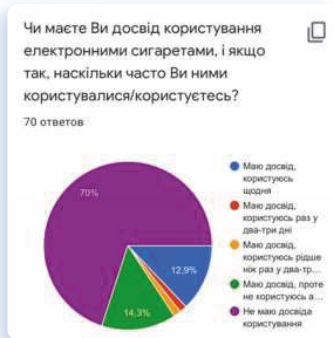
Проведено аналіз складових компонентів рідин для електронних пристроїв виробників різних країн

Виробник, країна	Гліцерин	Пропілен-гліколь	Органічний нікотин	Сольовий нікотин
Bad drip, США	70 %	30%	0,3 %	—
Cork, Україна	% не вказано	% не вказано	% не вказано	% не вказано
Troublemaker Nevada, США	% не вказано	% не вказано	—	2,5%
Zenith, США	% не вказано	% не вказано	—	5%
Alchemist, Ізраїль	50% 50%	50% 50%	— —	3,5% 5%

Проаналізовано хімічний склад рідин, процеси термічного розкладу їх компонентів та токсикологічний вплив на організми вихідних сполук та продуктів паріння

Проведено соціологічне опитування підлітків віком 14–17 років навчального закладу, що характеризує їх відношення до вейпінгу та обізнаність в шкідливості його складових

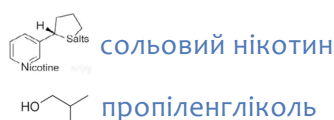
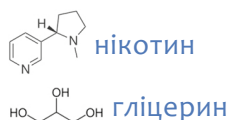

Порівняльна характеристика органічного та сольового нікотину

Характеристики	Органічний нікотин	Сольовий нікотин
pH середовища	10–11	6–6,5
масова частка нікотину в розчині продукції, %	0,2 %–0,3 %	2,5 %–5 %
токсикологічний вплив	тривалий термін паління для насичення організму	швидко відбувається перенасичення організму, передозування
різновиди девайсів за опором, Ом	менше 1 Ом	більше 1 Ом
засвоєння та насичення організмом	повільне	дуже швидке, найдовше затримується в організмі

Канцерогенність нітрозамінів

Нітрозаміни	Види тварин	Органи-мішені	Доза
NNN	золотисті хомячки миші	трахея, порожнина носа легені	0,9—2,1 ммоль/хом'ячок 0,12 ммоль/миша
NNK	золотисті хомячки	порожнина носа трахея, легені	0,005 ммоль/хом'ячок 0,9 ммоль/хом'ячок

Висновок

Проаналізувавши складові рідин вейпу та хімічні процеси, що відбуваються під час експлуатації електронного пристрою, маємо констатувати, що даний продукт не є безпечним для організму людини. Компоненти рідин можуть викликати ряд хронічних захворювань та є канцерогенами. Законодавство України потребує доопрацювання в питанні безпечного поширення даних пристроїв або навіть заборона їх використання.

ОДЕРЖАННЯ ВИСОКОДИСПЕРСНОГО ОКСИДУ АЛЮМІНІЮ МЕТОДОМ ОСАДЖЕННЯ ВОДНИХ РОЗЧИНІВ

Автор роботи: **Надтока Ярина Юріївна**,
учениця 10 класу Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

Науковий керівник: **Букреєва Ірина Петрівна**,
викладач вищої категорії Ліцею №157
Оболонського району м. Києва

У даній роботі розглядаються каталітичні та адсорбційні можливості алюмінію (III) оксиду, і фактори, які можуть впливати на його властивості. Було порівняно структури найбільш поширених поліморфних фаз Al_2O_3 : $\alpha\text{-Al}_2\text{O}_3$, $\theta\text{-Al}_2\text{O}_3$, $\gamma\text{-Al}_2\text{O}_3$, та були досліджені інші параметри, як пористість і форма наночастинок. Описані найпоширеніші методи синтезу алюміній (III) оксиду у промисловості й у лабораторних умовах та вивчені способи регулювання властивостей глинозему під час його отримання – вплив змін параметрів синтезу на характеристику кінцевого продукту. Визначено сфери використання алюмінію (III) оксиду, як каталізатора, носія активних речовин та адсорбента. У практичній частині застосовано кілька методів осадження глинозему та здійснено порівняння їхніх кінцевих продуктів.

Ключові слова: алюміній (III) оксид, поліморфні фази, пористість, методи осадження, каталітичні та адсорбційні властивості.

Мета дослідження: отримання високодисперсного алюміній оксиду методом осадження з водних розчинів з підбором ефективного реагенту; вивчення його фізико-хімічних характеристик і можливих сфер застосування.

Об'єкт дослідження: алюміній оксид, його модифікації, хімічні та фізичні властивості.

Предмет дослідження: методи отримання високодисперсного алюміній оксиду в лабораторії та промисловості, вплив різних осаджувачів на структуру та склад кінцевого продукту.

Методи дослідження

- теоретичний (опрацювання матеріалів наукових досліджень, збір та систематизація інформації);
- практичні (проведення хімічних реакцій, отримання алюміній оксиду);
- аналітичні (аналіз даних інформаційних джерел, результатів виконаної практичної частини та ІЧ спектроскопії, створення порівняльних таблиць).

Перебіг роботи

1. Опрацювання та аналіз інформації з наукових джерел (порівняльна характеристика різних модифікацій Al_2O_3).
2. Практична частина:
 - Підготовка водного розчину алюмінію сульфату до експерименту.
 - Осадження алюміній (III) гідроксиду трьома способами.
 - Прокалення алюміній (III) гідроксиду – отримання алюміній (III) оксиду (рис. 1).
 - Аналіз зразка алюміній (III) оксиду за допомогою ІЧ спектроскопії (рис. 2).

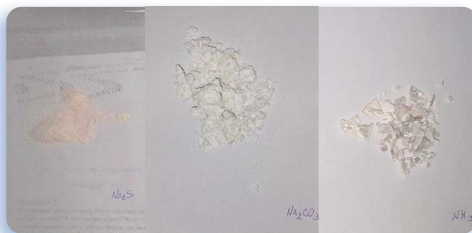

Рис. 1 Отриманий оксид алюмінію (після сушіння при 100 °С)

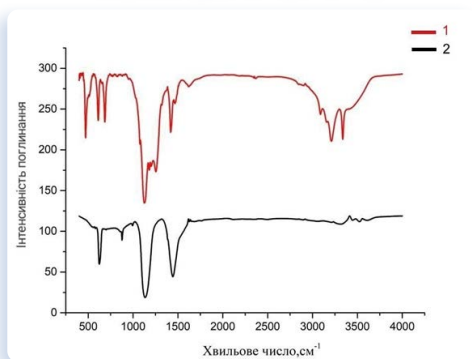

Рис. 2 ІЧ спектроскопія алюміній оксиду (отриманого натрій карбонатом) після просушки при (1) 100°С та (2) 700°С

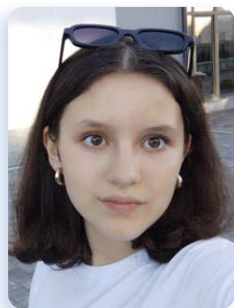
Порівняльна характеристика

Поліморфна фаза	Структура	Фізико-хімічні властивості
$\alpha\text{-Al}_2\text{O}_3$	Решітка атомів О: гексагональна щільна (тип hcp) Розташування атомів Al: впорядковані, октаедрична координація	Стійкий до впливу лугів, кислот, термостійкий, має високі показники твердості та міцності. Термодинамічна стабільність зберігається до температури плавлення (2051 °С)
$\gamma\text{-Al}_2\text{O}_3$	Решітка атомів О: гранецентрована кубічна (тип fcc) Розташування атомів Al: випадково розподілені, можливі октаедрична та тетраедрична координації	Висока пористість, сильна адсорбційна здатність, каталітична активність і зносостійкість

Висновки і результати

- Високодисперсний оксид алюмінію є одним із перспективних сорбентів та носіїв каталізаторів.
- Найбільш ефективним методом одержання високодисперсного оксиду алюмінію є осадження натрій карбонатом.
- Визначено оптимальну температуру прокалення осажденного оксиду алюмінію, що дорівнює 700°С.

ВМІСТ СПОЛУК РТУТІ У ВАКЦИНАХ

Автор роботи: **Рогова Ніка Євгенівна**,
учениця 8 класу Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

Науковий керівник: **Букреєва Ірина Петрівна**,
викладач вищої категорії Ліцею №157
Оболонського району м. Києва

У цій роботі досліджено властивості ртуті, її сполук та їхній вплив на здоров'я людини. Особливу увагу було приділено питанню вмісту сполук ртуті у вакцинах у якості консервантів. Вакцинація суспільства є важливим процесом і головним складовим громадського здоров'я, особливо під час війни, коли інфекційні хвороби можуть швидко розповсюджуватися і медична система має велике навантаження.

Зібрані дані гістологічних експериментів стосовно накопичення тіомерсалу, етил ртуті, метилртуті в органах тварин та періоду їх виведення. Внаслідок опрацювання інформаційних джерел зібрані дані по можливим нервовим порушенням, нейророзвитку дитини та виникненню аутизму під впливом накопичення сполук ртуті в організмі.

Проведена порівняльна характеристика вакцин, що містять тіомерсал та в яких застосовані альтернативні речовини як консерванти. Отримані результати можуть бути корисними та важливими при створенні сучасних консервативних реагентів для вакцин.

Ключові слова: ртуть, тіомерсал, токсичність, сполуки ртуті, вакцини, консервант, аутизм, нервові порушення, аналіз.

Об'єкт дослідження: вакцини, що застосовуються у сучасній медичній практиці та містять у своєму складі сполуки ртуті, які виконують роль консерванту.

Предмет дослідження: вірогідність застосування вакцин, що містять сполуки ртуті під час вакцинації та їхній можливий вплив на здоров'я людини.

Мета та завдання дослідження: аналіз наявності сполук ртуті у вакцинах, визначення її токсичних впливів на організм людини та аналізування можливих альтернативних консервантів для вакцин.

Методи дослідження

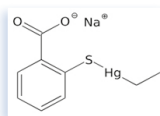
- теоретичні (опрацювання наукових статей, матеріалів та гістологічних досліджень);
- аналітичні (аналіз даних отриманих з інформаційних джерел, інструкцій до лікарських препаратів);

- емпіричні (створення порівняльних таблиць, діаграм);
- методи обробки та інтерпретації даних.

Перебіг роботи

1. Зібрана інформація про органічні та неорганічні сполуки, які застосовуються у медицині.
2. Проаналізовані наукові джерела, що містять інформацію про взаємозв'язок порушення стану нервової системи та розвитку у зв'язку з вмістом ртуті в організмі людини.
3. Проаналізовані дані гістологічних досліджень по накопиченню сполук ртуті та біоперсистенції в різних органах тварин.
4. Проведено аналіз складових компонентів деяких вакцин та створена порівняльна характеристика.
5. Зібрана інформація про альтернативні сполуки, що можна застосовувати як консерванти.

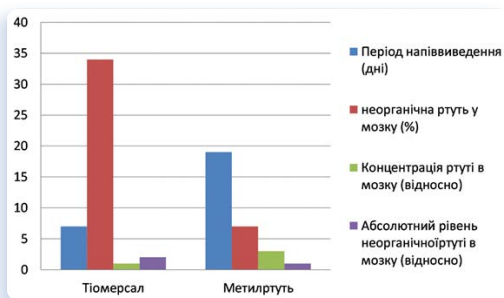
Порівняльна характеристика

Вакцини, що не містять ртуть	Вакцини, що містять ртуть
Назва: Вакцина проти COVID-19 (Pfizer-BioNTech)	Назва: СтрoBAK
Характеристика: РНК-вакцина, яка забезпечує високий рівень захисту від COVID-19	Характеристика: профілактика та лікування інфекцій сечових шляхів бактеріальної етіології
Склад: Ліпідні наночастки для доставки мРНК у клітини, стабілізатори (одноразова доза)	Склад: полівалентна вакцина, що містить інактивовані мікроорганізми родини ентеробактерій, тіомерсал
Ризики: Біль у місці ін'єкції, втома, головний біль, алергічні реакції	Ризики: почервоніння, набряк, гриппоподібний синдром
Назва: Вакцина проти грипу (FluMist)	Назва: АКДП-БІОЛІК
Характеристика: Жива ослаблена вакцина, яка вводиться інтраназально для профілактики сезонного грипу	Характеристика: Кашлюкова інактивована цільноклітинна вакцина, комбінована з анатоксинами
Склад: Ослаблені віруси грипу (одноразова доза)	Склад: кашлюкова суспензія, дифтерійний та правцевий анатоксини, тіомерсал
Ризики: Нежить або закладеність носа	Ризики: анафілактична реакція або токсична еритема

Висновки та результати

Наше дослідження підтвердило негативний вплив на здоров'я людини сполук ртуті, що обумовлює необхідність подальших досліджень у фармацевтичній галузі для зменшення ризиків. Багато виробників вже відмовилися від застосування тіомерсалу як консерванта, але нажалі не всі. Вакцинація населення вкрай важлива для зменшення поширення епідемій хвороб, тому якість та небезпечність вакцин є нагальним питанням.

Порівняльна характеристика тіомерсалу та метилртуті

АГАР-АГАР ЯК РОСЛИННИЙ ЗАМІННИК ЖЕЛАТИНУ

Автор роботи: **Танева Єва Георгівна**,
учениця 9 класу Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

Науковий керівник: **Букрєєва Ірина Петрівна**,
викладач вищої категорії
Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

Ця дослідницька робота присвячена порівняльному аналізу двох продуктів харчової промисловості – агар-агару та желатину, актуальності їх застосування, дослідження їх хімічного складу, властивостей, користі та небезпеки їх використання для організму людини. В роботі є пропозиції що до розширення діапазону можливості використання агар-агару, не тільки як аналога желатину в харчовій промисловості, а і як матеріал для виготовлення екологічного чистого посуду, що є альтернативою і компенсацією пластику природними елементами.

В роботі розглянуті питання орієнтовані на здорове та корисне харчування, які задовольняють потреби різних людей, а саме вегетаріанців (яких стає все більше), людей з хронічними захворюваннями, які потребують збалансованого харчування, що не дозволяє вживати продукти тваринного походження.

Робота містить приклади використання агар-агару в харчовій, промисловій, фармацевтичній, косметологічній галузях з конкретизованими прикладами, що розширює наші знання для розуміння користі цієї речовини.

Дослідницька робота містить експериментальну частину, в якій викладено послідовність практичних дій під час отримання агар-агару з бурих водоростей та виготовлення екологічного посуду з порошку агару промислового виробництва.

Ключові слова: агар-агар, желатин, збалансоване харчування, використання в харчовій, промисловій, фармацевтичній, косметологічній галузях.

Мета та завдання дослідження: дослідити хімічний склад желатину та агару, їх властивості, проаналізувати користь та небезпеку їх використання для організму людини. Розширити діапазон використання агар-агару не тільки як аналога желатину в харчовій промисловості, а і як матеріал для виготовлення екологічно чистого посуду, що є альтернативою використання пластику.

Об'єкт і предмет дослідження: порівняння характеристик цих двох продуктів та їх властивостей, можливість та раціональність їх взаємозаміни, вірогідність повної відмови від використання желатину.

Перебіг роботи

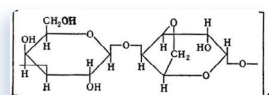
1. Опрацювання та аналіз інформаційних матеріалів (порівняльна характеристика).
2. Експериментальна частина:
 - Отримання агар-агару із зразків водорості (екстракція, випарювання).
 - Виготовлення екологічного посуду з агар-агару.

Порівняльна характеристика

Желатин	Агар-агар
Продукт тваринного походження	Продукт рослинного походження
Розкриває властивості при розчиненні в теплій воді, набухає	Розкриває властивості при доведенні до 100°C
Втрачає властивості при 98-100°C	Втрачає властивості при t= 115-120°C
Застигає тільки в холоді	Застигає при кімнатній температурі
Калорійність: 60 кал на 100 г	Калорійність: 26 кал на 100г
В 100 г продукту міститься: 86,3 г білка; 0,8 г вуглеводів; 0,3 г жиру	В 100 грам агар-агару входять: 2 г білків; 0.8 г вуглеводів; 0 г жирів; 79.4 г харчових волокон
При передозуванні може мати певний присмак	Нейтральний по відчуттях, годиться для будь яких страв
8 ч.л. желатину =	= 1 чайній л. агар-агару
Підходить не всім	Підходить всім, а також діабетикам, вегетаріанцям, веганам

Висновки

- Агар-прекрасний замінник желатину.
- Має широкий діапазон застосування.
- Може використовуватись в лікувальних цілях.
- Може бути матеріалом для виготовлення екопосуду.

Структурна формула агар-агару

Продукт експерименту – екопосуд

ЕКОЛОГІЧНЕ ЗАБРУДНЕННЯ АЗБЕСТОВИМ ПИЛОМ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ У ВОЄННИЙ ПЕРІОД

Автор роботи: **Ткачук Анастасія Сергіївна**,
учениця 8 класу Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

Науковий керівник: **Букреєва Ірина Петрівна**,
викладач вищої категорії
Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

У роботі досліджено питання небезпеки азбесту для здоров'я людини та навколишнього середовища. Азбест — це група мінералів, які раніше широко використовувалися у будівництві, промисловості та виготовленні різноманітних матеріалів завдяки своїм теплоізоляційним і вогнестійким властивостям. Однак наукові дослідження показали, що частинки азбесту, потрапляючи в організм, можуть спричиняти серйозні захворювання, зокрема рак легенів, мезотеліому та інші хронічні респіраторні хвороби. Ключовим питанням даної роботи є виникнення екологічної кризи на території України у зв'язку з повномасштабним вторгненням росії, що призвело до агресивної руйнації інфраструктури цілих регіонів, забруднення навколишнього середовища в цілому, що призвело до порушення біоценозу природи. Внаслідок руйнування будівельних конструкцій у повітря потрапила велика кількість хімічних речовин і на одній із них сфокусована увага у цій роботі. А саме мова йде про механізм накопичення азбесту в організмі людини через вдихання його волокон, які можуть з потрапляти в легені і залишатися там тривалий час, спричиняючи запалення, утворення рубців і як наслідок онкологічних захворювань. Особливу увагу приділено проблемі утилізації, захороненню даних відходів та факторам, що необхідно враховувати під час їхнього демонтажу та безпечного транспортування до місця переробки. Висвітлено зв'язок між професійним впливом азбесту та розвитком захворювань серед працівників різних галузей, зокрема будівельників та шахтарів. В роботі зауважено на заходах з обмеження використання азбесту та правових аспектах, законодавчих актах, що регулюють його використання. У роботі проведена порівняльна характеристика штучних мінеральних волокон та вуглецевих нановолокон, які розглядаються як варіанти аналогів азбесту. Наголошується на важливості проведення заходів для зменшення ризиків, пов'язаних із отруєнням азбестом, а також на необхідності просвітницької роботи серед населення щодо потенційних небезпек. Робота надає рекомендації

щодо подальших досліджень у цій галузі та важливості вдосконалення законодавства в країнах, де ще не введено заборону на його використання.

Ключові слова: азбест, небезпека, хризотил, амфібол, захворювання від азбесту, аналоги, правові норми, воєнний період, руйнація, обмеження використання.

Об'єкт дослідження: азбест як сучасний матеріал, що має гарні характеристики в якості теплоізолятора, захисного волокна та широко використовувався у промисловості та будівництві.

Предмет дослідження: вплив азбестового пилу, що потрапляє в навколишнє середовище і, як наслідок, до дихальних шляхів людини, на її стан здоров'я.

Мета дослідження: дослідити небезпечний вплив на здоров'я людини азбестового пилу, одного із забруднювачів навколишнього середовища території України в період повномасштабного вторгнення країни –агресора. Проаналізувати його аналоги.

Методи дослідження

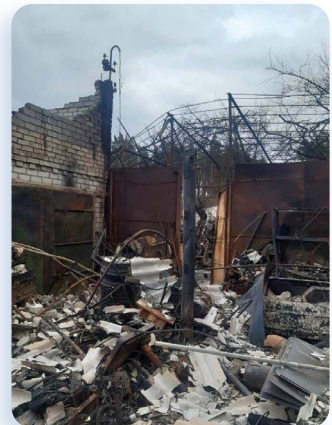
- теоретичні(опрацювання наукових статей, гістологічних досліджень, збір та систематизація інформації, опрацювання статистичних даних, таблиць);
- аналітичні(аналіз даних з інформаційних джерел у вигляді протоколів експериментів, законів, постанов);
- емпіричні(створення порівняльних таблиць, діаграм, фотоматеріалів).

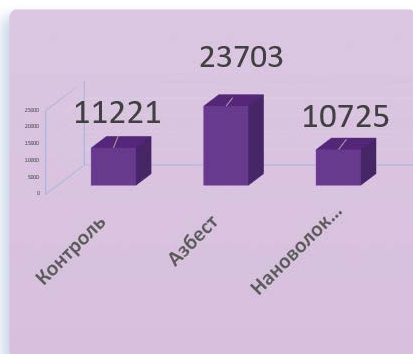
Перебіг роботи

1. Опрацьована інформація по видам азбесту та їхнім фізичним та хімічним властивостям.
2. Досліджено механізм потрапляння та біоперсистенції азбестового пилу в організм людини.
3. Зібрані статистичні дані про рівень руйнації інфраструктури у різних регіонах України, що призвело до забруднення азбестом навколишнього середовища..
4. Проведено аналіз міжнародних та українських законодавчих актів по забороні використання азбесту.
5. Проаналізовані можливі варіанти матеріалів, що можуть виступити в якості аналогів азбесту (вуглецеві нановолокна та інші).
6. За результатамигістологічних досліджень було створено порівняльну характеристику впливу на деградаційні процеси у курячих нирках після введення азбесту, штучних мінеральних та вуглецевих нановолокон.

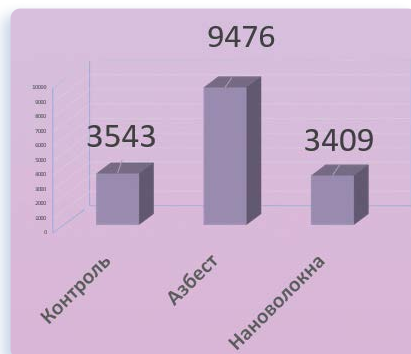
Штучні мінеральні волокна як альтернатива прямої заміни азбесту

Тип волокна	безперервні волокна	шлаково-локно, скло-волокно	вогнетривкі, керамічні	спеціального призначення
Діаметр волокна (мкм)	6-15	2-9	1,2-3,5	0,1-3

Порівняльний аналіз площі епітелію звивистих каналців нирок курячих ембріонів під дією різних речовин

Порівняльний аналіз площі епітелію прямих каналців нирок курячих ембріонів під дією різних речовин

Область	Кількість знищенихбудівель	Збитки на 2023рік
Донецька	78.7 тис.	\$14.3 млрд
Київська	22.8 тис.	\$8.1 млрд
Луганська	11.3тис.	\$7.3 млрд
Чернігівська	7.1 тис.	\$2.1млрд
Харківська	6.6 тис.	\$15.8 млрд

Висновки

У період російської агресії на території України рівень екологічного забруднення сягнув вражаючих масштабів.

Амфіболовий азбест як один із ключових компонентів будівельних матеріалів, вражає дихальні шляхи людей та збільшує ризик бронхолегеневих захворювань (азбестозу, мезотеліоми, раку легень).

Він стійкий до впливу кислот і тривалий час не виводиться з організму. ВООЗ відносить азбест до канцерогенів 1 класу.

Мінеральні та нановуглецеві волокна можуть стати альтернативними компонентними матеріалами.

Оскільки наразі неможливо локалізувати та унеможливити розповсюдження азбестового пилу територією України, потрібно:

- забезпечити населення інформацією про небезпеку контакту з азбестовими пиловими масами;
- на державному рівні проводити моніторинг забрудненості ними повітря;
- контрольоване управління процесами утилізації та захоронення будівельних та воєнних залишків руйнації

Тільки комплексний підхід до проблеми допоможе знизити рівень захворюваності та смертності від хвороб, спричинених азбестовими волокнами, і забезпечити здоров'я і безпеку майбутніх поколінь.

СПЕЦИФІКА СОЦІАЛІЗАЦІЇ ПІДЛІТКІВ, ЯКІ ЕМІГРУВАЛИ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Автор роботи: **Вдовіченко Софія Михайлівна**,
учениця 10 класу Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

Науковий керівник: **Дятел Надія Леонідівна**,
керівниця секції психології; молодша наукова співробітниця
лабораторії психології масової комунікації та медіаосвіти
Інституту соціальної та політичної психології НАПН України

Актуальність дослідження полягає у вивченні емоційного стану вимушених мігрантів певного вікової категорії. Адже, наразі тема міграції близька та знайома для більшості, але не усі замислюються до яких наслідків і змін для ментального здоров'я це призводить. Головний фактор вимушеної міграції українців з дітьми наразі є війна. Більшість з них покинули Батьківщину навіть не встигнувши усе як слід зважити та підготуватись. Інші на момент початку повномасштабної війни були за кордоном по роботі чи на відпочинку і не мали можливості повернутись. Усі ці чинники можуть пригнічувати і врешті решт призвести до серйозних психологічних проблем, особливо у дітей та підлітків. Щоб уникнути цих проблем або хоча б мінімізувати необхідно соціалізуватись на новому місці. Адже, людина, що не соціалізується, схильна до тривожних та депресивних розладів, особливо така чутлива категорія, як підлітки.

Метою роботи є аналіз і дослідження розвитку цього процесу саме у підлітків. Завдання цієї роботи, ознайомившись з теоретичними знаннями щодо соціалізації та адаптації, провести соціологічне опитування вимушених мігрантів від 13 до 18 років, та аналіз результатів специфіки соціалізації.

Ключові слова: соціалізація, адаптація, підлітки, міграція, психологічний стан.

Мета

Проаналізувати процес соціалізації та адаптації і на виході отримати загальне уявлення психологічного стану під час перебігу цих процесів у досліджуваних.

Завдання

Дослідити фактори соціалізації в підлітковому віці. Розробити опитувальник та дослідити специфіку соціалізації підлітків, які емігрували під час війни. Зробити висновки щодо особливостей соціалізації підлітків, які емігрували під час війни.

Об'єкт дослідження

Процес соціалізації у підлітковому віці.

Предмет дослідження

Соціалізація підлітків, що вимушено емігрували та заміна їх психологічного стану.

Методи дослідження

Аналіз інформації, синтез, науковий пошук, описовий метод, а також опитування.

Результати та висновки

Було проведено опитування та проаналізовано його результати, наскільки успішно соціалізуються підлітки 13–18 років за кордоном, як швидко, та яка частка таких підлітків відчуває суттєві проблеми. Більшість опитуваних соціалізувалися досить успішно, але є певний відсоток тих, хто соціалізується погано і потребує допомоги, тож на це слід звернути увагу.

ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ТА ДОГЛЯДУ ЗА КАКТУСАМИ У КІМНАТНИХ УМОВАХ. НАЙПОШИРЕНІШІ ЗАХВОРЮВАННЯ КАКТУСІВ ТА ЇХ ЛІКУВАННЯ

Автор роботи: **Кравчук Софія Богданівна**,
учениця 8 класу Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

Науковий керівник: **Дятел Надія Леонідівна**,
керівниця секції психології; молодша наукова співробітниця
лабораторії психології масової комунікації та медіаосвіти
Інституту соціальної та політичної психології НАПН України

Кактус – це не просто звичайна рослина, яка стоїть де-небудь на підвіконні як елемент декору та екодизайну. Усі види цих рослин надзвичайно різні і цікаві, а число їх видів складає понад 3000.

Кактуси є відомими представниками рослин, які здатні виживати в умовах дефіциту води завдяки своїй властивості зберігати воду у своїх тканинах. Це дозволяє їм підтримувати стабільність водного балансу в екосистемах.

Зараз з кактусів виробляють шампуні, солодощі, миючі засоби, вітаміни, лікер, спирт та багато іншого.

Метою нашої роботи було дослідження особливості вирощування кактусів та догляд за ними у кімнатних умовах та найпоширеніші захворювання кактусів, їх лікування. Хочеться відмітити, що процес вирощування та догляду за кактусами має не тільки ботанічне, але й велике естетичне та емоційно забарвлене задоволення. У наші нелегкі часи наявність такого позитивного хобі як квітникарство або саме розведення кактусів має дуже позитивний вплив на стабільність ментального здоров'я людини. Кактуси особливо люблять діти та підлітки, тому саме їм ми намагалися своєю роботою допомогти полегшити догляд за улюбленими рослинами та підтримати їх починання.

Ключові слова: кактус, насінина, сіянці, сукуленти, цереуси.

Мета: дослідити особливості вирощування кактусів та догляд за ними у кімнатних умовах та найпоширеніші захворювання кактусів, їх лікування.

Завдання

- Ознайомитись з науковою літературою, вивчити особливості вирощування та догляду за кактусами, їх найпоширеніші захворювання і методи лікування.
- Виростити кактуси з насіння та дослідити процес їх розвитку.

Об'єкт дослідження: кімнатні рослини родини Cactaceae.

Предмет дослідження: процес вирощування цереуса та ехінокактуса з насінини.

Перебіг дослідження

1. Дослідили наукову літературу.
2. Створили рекомендації по вирощуванню і догляду за кактусами.
3. Дослідили хвороби кактусів і їх лікування.
4. Виростили кактуси з насінини.

Висновки і результати

• Дослідили особливості вирощування кактусів у домашніх умовах, склад ґрунту, температурний та світловий режими вирощування, тобто особливості догляду за ними, вивчили найпоширеніші захворювання кактусів і методи їх лікування. Розглянули особливості застосування кактусів у медицині і фармакології, ознайомились з екологічним значенням сукулентів. Виростили цереуси та ехінокактуси з насінини.

• Результати нашої роботи можуть бути використані на уроках природознавства та біології, в роботі шкільного біологічного гуртка, для поширення інформації серед кактусоводів-любителів.

Проростки кактусів виду
цереус і ехінокактус

Колекція кактусів
на підвіконні

Приклад прояву
різоктоніозу у кактусів

ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПОРІД КОНЕЙ, ДОГЛЯД ЗА НИМИ, ВИКОРИСТАННЯ У СПОРТІ

Автор роботи: **Худолей Варвара Андріївна**,
учениця 8.4 класу Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

Науковий керівник: **Мельниченко Світлана Вікторівна**,
вчитель біології, вчитель-методист Ліцею
№157 Оболонського району м. Києва

Роботу присвячено дослідженню різноманітних порід коней, мастей, екстер'єрів та спортивних дисциплін. В нашій роботі розглядаються питання щодо створення цілісного уявлення про коней як біологічний вид та підкреслення важливості їхньої ролі у сучасному світі, розкриття цікавих та незвичних аспектів, про які більшість людей, не зацікавлених цією темою, можуть навіть не знати. Основною задачею стало ознайомитись з особливостями різних порід коней, дослідити особливості та різноманіття мастей. Дослідити різні дисципліни кінного спорту. В ході дослідження було опрацьовано велику кількість порід та мастей, їхніх варіацій.

Кінний спорт є унікальним поєднанням взаємодії людини та тварини, де ключову роль відіграють як знання і майстерність вершника, так і фізичні можливості та стан коня. Самі коні є важливою частиною людського життя та сучасного суспільства, вони були, є та будуть вірними людськими помічниками.

Ключові слова: кінь, порода, масть, амуніція, кінний спорт.

Мета

Створення цілісного уявлення про коней як біологічний вид та підкреслення важливості їхньої ролі для розвитку кінного спорту, дослідження цікавих та незвичних аспектів порід та мастей коней.

Завдання

Ознайомитись з особливостями різних порід коней, їхніх мастей, догляду за ними. Дослідити різні дисципліни кінного спорту.

Об'єкт дослідження

Вид тварин *Equus ferus caballus*.

Рис.1. Фризський кінь з ідеальним екстер'єром

Предмет дослідження

Кінний спорт та його дисципліни. Масі коней, їхні породи та екстер'єр.

Перебіг дослідження

1. Знайти наукову інформацію про об'єкт дослідження.
2. Опрацювати інформацію та створити рекомендації по догляду та утриманню коней.
3. Дослідити особливості різних дисциплін кінного спорту.
4. Поширити зібрану інформацію.

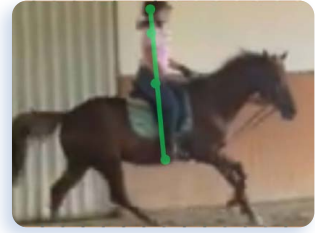

Рис.2. Правильна посадка вершника після 3 місяців занять

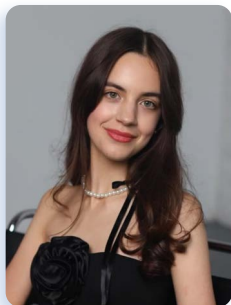
Висновки і результати

Дослідження підтвердило, що кінний спорт є унікальним поєднанням взаємодії людини та тварини, де ключову роль відіграють як знання і майстерність вершинка, так і фізичні можливості та стан коня. Масі та порода коней не впливають на їхні фізичні можливості та досягнення у спорті.

Рис.3. Зміна сірої масі коня протягом 7 років

ГІПОТЕЗА КОЛЛАТЦА: СТАН ДОСЛІДЖЕНЬ, МЕТОДИ ПЕРЕВІРКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВ'ЯЗКУ

Автор роботи: **Єрмоленко Олена Ярославівна**,
учениця 8.4 класу Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

Науковий керівник: **Мішок Тетяна Володимирівна**,
учитель математики, заступник директора з НВР
Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

Науково-дослідницька робота присвячена вивченню гіпотези Коллатца – однієї з найвідоміших і водночас найзагадковіших проблем у теорії чисел. Гіпотеза, також відома як « $3n + 1$ гіпотеза», стверджує, що будь-яке натуральне число, оброблене через заданий алгоритм, з часом зведеться до числа 1. Незважаючи на численні перевірки для мільйонів чисел і відсутність контрприкладів, математичне доведення цієї гіпотези досі не знайдено.

Метою роботи є аналіз поточного стану досліджень гіпотези Коллатца, вивчення математичних методів і комп'ютерних алгоритмів, які використовуються для перевірки її справедливості, а також пошук можливих шляхів її розв'язання. У роботі представлено огляд історії виникнення гіпотези, розглянуто основні теоретичні підходи до її аналізу та здійснено експериментальну перевірку для всіх натуральних чисел у діапазоні до 10^6 .

Особлива увага приділяється застосуванню чисельних методів і сучасних обчислювальних технологій. Результати дослідження підтверджують справедливість гіпотези для перевірених чисел, однак підкреслюють необхідність пошуку нових математичних підходів для її загального доведення.

Робота окреслює перспективи розвитку теорії чисел, зокрема в контексті динамічних систем і моделювання числових послідовностей, та акцентує увагу на важливості інтеграції обчислювальних технологій у сучасні математичні дослідження. Ця робота може бути корисною для математиків, які досліджують відкриті проблеми теорії чисел, а також для тих, хто цікавиться використанням комп'ютерних методів у математичних дослідженнях.

Ключові слова: гіпотеза Коллатца, натуральні числа, послідовності, властивості, алгоритм.

Мета

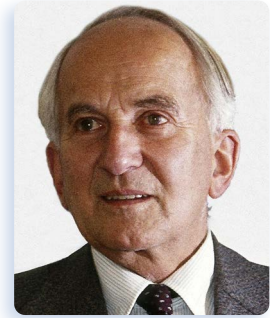
Дослідити математичну природу гіпотези Коллатца; розглянути математичні підходи, які застосовуються для її перевірки; визначити можливі шляхи розв'язку цього математичного завдання.

Об'єкт дослідження

Послідовності натуральних чисел, отримані шляхом застосування алгоритму Коллатца.

Предмет дослідження

Закономірності та властивості числових послідовностей, пов'язаних із гіпотезою Коллатца.

Лотар Коллатц – автор гіпотези Коллатца

Завдання

- Ознайомитися з історією виникнення Гіпотези Коллатца та науковою літературою, присвяченою їй.
- Дослідити властивості послідовностей, що виникають у результаті фіксованого алгоритма дій, використовуючи мову програмування Python.
- Проаналізувати отримані результати та зробити висновки.

Актуальність

Гіпотеза Коллатца є однією з найцікавіших і нерозв'язаних проблем сучасної математики, яка вже понад 80 років викликає інтерес науковців. Її формулювання є простим і зрозумілим навіть для школярів, проте доведення чи спростування досі залишається недосяжним. Дослідження цієї гіпотези дозволяє глибше зрозуміти природу чисел та сприяє розвитку теорії чисел і алгоритмічного мислення. Крім того, вивчення таких задач сприяє розвитку критичного мислення та аналітичних здібностей.

Перебіг роботи

1. Ознайомлення з основними положеннями гіпотези Коллатца.
2. Розробка алгоритму перевірки гіпотези: написання програми для автоматизованої перевірки чисел; реалізація алгоритму, який будує послідовність чисел згідно з правилами гіпотези Коллатца, доки число не досягне одиниці; тестування програми.
3. Аналіз результатів (кількість кроків для досягнення одиниці; визначення часу, необхідного для виконання програми на різних числових діапазонах).
4. Формулювання висновків.

Число, до якого математики перевірили справність
цієї гіпотези звичайним методом підстановки!

$$2^{68} = 295,147,905,179,352,825856$$

Підсумки

- Проведене дослідження охопило перевірку гіпотези Коллатца для чисел у межах до 10^6 . Результати підтвердили її справедливість для всіх перевірених чисел: кожне число, підпорядковане правилам гіпотези (ділення на 2 для парних чисел і множення на 3 з додаванням 1 для непарних), у кінцевому результаті зводилося до одиниці.
- Попри численні успішні перевірки, гіпотеза Коллатца залишається математично недоведеною для всіх натуральних чисел. Це підкреслює складність проблеми, яка тривалий час привертає увагу дослідників у галузі теорії чисел.
- Перевірка гіпотези для великих числових діапазонів вимагає значних обчислювальних ресурсів. Це доводить необхідність удосконалення алгоритмів, оптимізації обчислень і впровадження сучасних обчислювальних технологій.
- Гіпотеза Коллатца залишається важливою математичною проблемою, що має потенціал розкрити нові закономірності в теорії чисел. Вона також сприяє розвитку сучасних обчислювальних методів та демонструє важливість співпраці між теорією та обчисленнями.
- Для подальшого розвитку дослідження потрібні: розробка нових теоретичних підходів для доведення гіпотези; використання сучасних комп'ютерних технологій, зокрема паралельних обчислень, для перевірки більших числових діапазонів; аналіз статистичних даних, отриманих під час перевірок, для виявлення нових закономірностей у числових послідовностях.

ЗАСТОСУВАННЯ ОРІЄНТОВАНИХ АЦИКЛІЧНИХ ГРАФІВ ПРИ ПЛАНУВАННІ КЛІНІЧНИХ ТА ЕПІДЕМІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Автор роботи: **Кустенко Вероніка Ігорівна**,
ученик 10.1 класу Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

Науковий керівник: **Кісіль Юлія Володимирівна**,
учитель математики Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

Встановлення та кількісна оцінка причинно-наслідкового зв'язку між фактором ризику і результатом має першорядне значення в епідеміології. При цьому правильне планування епідеміологічного дослідження дає змогу уникнути зсуву оцінки ефекту й отримати достовірні результати.

У наш час для візуалізації тестованої гіпотези, дедалі частіше застосовують орієнтовані ациклічні графи (причинно-наслідкові графи, або causal graphs).

У роботі досліджено використання ациклічних графів для прогнозування поширення та перебігу епідемій, а також для визначення причин і наслідків їх розповсюдження.

Об'єкт дослідження: ациклічні графіки.

Предмет дослідження: застосування орієнтованих ациклічних графів при плануванні клінічних та епідеміологічних.

Мета роботи: розглянути питання застосування орієнтованих ациклічних графів під час планування та проведення епідеміологічних досліджень.

Завдання

- описати основний алгоритм дій на початку роботи з орієнтованими ациклічними графами, що дає змогу уникнути помилок під час подальшого аналізу.
- виділити основні компоненти орієнтованих ациклічних графів, навести актуальну термінологію з докладним описом значення кожного з елементів графів.

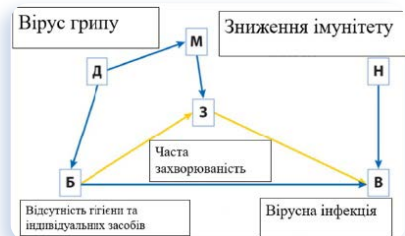

Рис. 1. Компоненти орієнтованих графів на прикладі визначення причинності розвитку вірусних інфекцій.

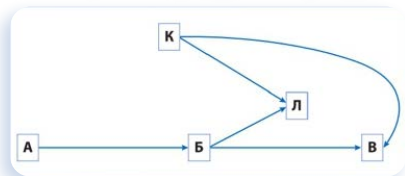

Рис. 2. Варіанти компонентів, що використовується при побудові орієнтованих ациклічних графів.

- на графічній моделі показати можливості виникнення зсуву оцінки внаслідок наявності втручальних змінних(конфаундерів) і медіаторів ефекту.
- навести опис прикладу використання методу інструментальних змінних в епідеміології із застосуванням генетичних даних(метод Менделівської рандомізації).

Основні результати дослідження

У даній науковій роботі було досліджено теоретичні основи орієнтованих ациклічних графів(ОАГ) та їх застосування в епідеміологічних та клінічних дослідженнях.

У першому розділі проведено аналіз базових понять і властивостей ОАГ, а також показано їхню ефективність у моделюванні процесів розповсюдження епідемії.

Теоретичні аспекти наводять, що ОАГ є місцем інструментом для розуміння причинно-наслідкових зв'язків та прогнозування динаміки захворювань.

Другий розділ роботи зі спеціальними методами використання ОАГ при плануванні клінічних та епідеміологічних досліджень, відповідно, обґрунтовано, що застосування графів у процесі планування дозволяє підвищити точність експериментальних конструкцій, мінімізувати попередження та зменшити ймовірність систематичних помилок.

У третьому розділі виконано практичний аналіз використання ОАГ у клінічних та епідеміологічних дослідженнях, проведених в Україні в період з 2018 по 2024 рік.

Особливу увагу приділено побудові ациклічного графа, який демонструє причини та дослідження розповсюдження вірусу грипу. Результати моделювання підтвердили, що ОАГ є дієвим інструментом для виявлення ключових факторів рекомендацій щодо стимулювання поширення інфекції.

Практичне значення дослідження

Спостерігаючи появу нових вірусів та епідемій, вважаємо доцільним опрацювати питання, яке може спростити роботу при прогнозуванні епідеміологічних графіків.

Висновки

У роботі показано переваги застосування орієнтованих ациклічних графів. Побудова орієнтованих ациклічних графів дає змогу дослідникові поліпшити дизайн планового дослідження, використовується для вибору змінних для статичного коригування та виявлення джерел систематичних помилок.

Отже, проведене дослідження довело, що орієнтована ациклічна графіка є потужним інструментом для аналізу та управління епідеміологічними та клінічними процесами. Їхнє впровадження в практику дозволяє значно підвищити якість та ефективність досліджень, що є особливо в умовах сучасних проблем у сфері охорони здоров'я.

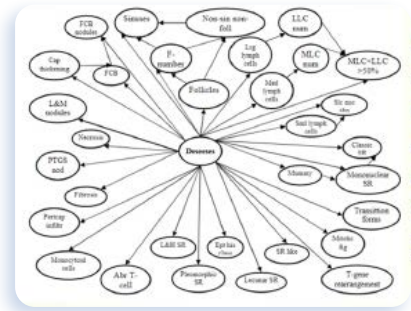

Рис. 3. Фрагмент байєсівської мережі побудованої на використанні ациклічних графів.

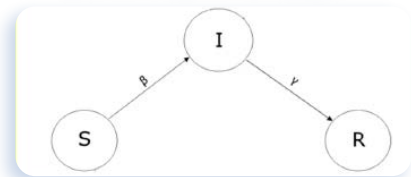
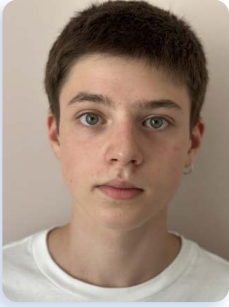

Рис. 4. Блок-схема показує перехід осіб-носіїв вірусу з одного стану в інший, чорні стрілки – швидкість переходу.

УНІВЕРСАЛЬНА МАТЕМАТИКА: ТОЧНА НАУКА В ЛІТЕРАТУРІ ТА МИСТЕЦТВІ

Автор роботи: **Колесник Єгор**,
ученик 11.2 класу Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

Науковий керівник: **Кісіль Юлія Володимирівна**,
учитель математики Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

У роботі досліджується взаємозв'язок між математикою та кращими видами мистецтва, зокрема в образотворчому мистецтві, літературі, музиці, театральних постановках та сучасних мистецьких інсталяціях. Особливі увага приділена використанню геометричних форм, симетрії та математичних концепцій у творчості художників, таких як М. К. Ешер, а також аналіз математичних структур у літературних творах і поезії.

Крім того, показано використання математичного моделювання в театральних та кінематографічних постановках, а також інтеграція математичних ідей у сучасні мистецькі інсталяції та перформанси. В експериментальній частині дослідження розглядається використання математичних концепцій у структурі роману «Три товариші» Еріха Марії Ремарка.

Ключові слова: математика, мистецтво, геометрія, симетрія, література, математичні структури, фрактали, музика, театральні постановки, кінематограф, інсталяції, перформанси, математичне моделювання.

Мета дослідження: аналіз проявів математичних концепцій у літературі та мистецтві, а також визначення їхнього впливу на формування художніх образів і структур.

Завдання дослідження

- Проаналізувати літературні твори, в яких присутні математичні елементи або структури.
- Дослідити використання математичних принципів у різних видах мистецтва, таких як живопис, музика та архітектура.
- Визначити роль математики у творчості відомих митців та письменників.
- Оцінити вплив математичних ідей на розвиток художніх напрямів та стилів.

Рис 1. Фрактали
у сучасному живописі

Об'єкт дослідження

Об'єктом дослідження є літературні твори та мистецькі роботи, в яких простежується використання математичних концепцій.

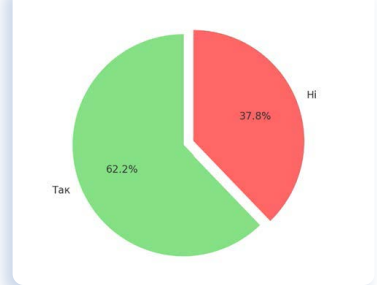
Предмет дослідження

Предметом дослідження виступають способи та форми інтеграції математичних ідей у літературі та мистецтві.

Методи дослідження

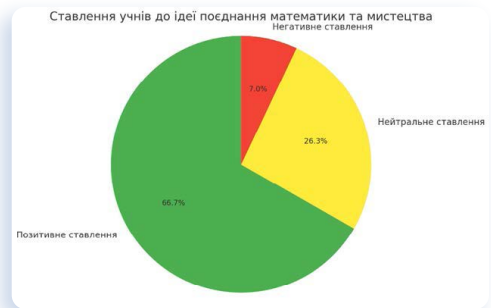
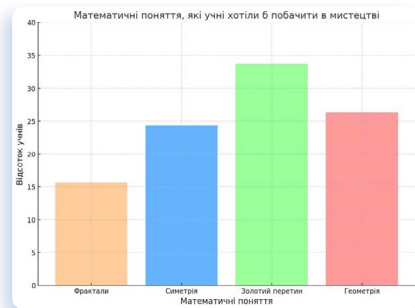
- Аналіз та синтез – для вивчення наукових праць, літературних і художніх творів, у яких виготовлені математичні концепції.
- Порівняльний метод – для оцінки схожості та відмінностей у застосуванні математичних принципів у різних видах мистецтва.
- Історичний метод – для аналізу розвитку ідей математики в літературі та мистецтві протягом різних епох.
- Емпіричний метод – для проведення власного аналізу.

Чи може математика зробити мистецтво більш цікавим?

Висновки

Отже, математика не лише є універсальною мовою науки, а й глибоко інтегрується в мистецтво, допомагаючи створювати як класичні, так і сучасні витвори мистецтва.

Діаграми 1-3. Результати опитування

БУКБЛОГІНГ: ДОЗВІЛЯ ЧИ ПРОБА МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЇ (на прикладі особистого книжкового блогу)

Автор роботи: **Кристияк Устина Андріївна**,
учениця 9.1 класу Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

Науковий керівник: **Сухомлин Ольга Юріївна**,
кандидат наук із соціальних комунікацій

У роботі розглядається питання блогінгу як форми творчого вияву та створення контенту, який наближений до медійного, втім має свої особливості. Основна дослідницька увага зосереджена на аналізі наявних в Україні практик та досвідів ведення читачьких блогів, зокрема в соціальних мережах (Instagram).

Метою роботи є дослідження букблогінгу як явища, що має свої сталі характеристики, а також виконує кілька основних функцій – від реалізації творчого потенціалу, втілення форматів арткритики на рівні читачького відгуку, читачької рецензії, читачького враження і до популяризації читання та формування середовища читачів/читачок, об'єднаних спільним читачьким інтересом.

Завданнями роботи є дослідження змісту поняття «букблогінг», визначення основних характеристик букблогінгу, а також формування рекомендацій з ефективного ведення букблогу на основі проаналізованого емпіричного матеріалу та власного досвіду ведення книжкового блогу.

Ключові слова: букблогінг, книжковий блог, читачький блог, книжкова рецензія, книжковий відгук.

Мета дослідження

Погляд на букблог як окреме явище блогінгу серед інших тематичних блогів в артмедіа.

Завдання

- описати термін «букблогінг»: його витоки й значення;
- подивитись на блог як на діалог «автор-аудиторія», описавши його види;
- проаналізувати за заданими критеріями кілька букблогів із соцмережевого простору Instagram;

- презентувати та розповісти про закусісся ведення власного букблогу, спираючись на особистий досвід у цій сфері діяльності;
- обмислити значення читання та його важливість у суспільстві та саморозвитку.

Методи дослідження

- метод аналізу;
- метод порівняння;
- метод узагальнення.

Висновки дослідження

Змога поглянути на свій досвід ведення блогу з точки зору дослідника.

Букблог – це справжній феномен сьогодення та своєрідна еволюція обговорень книжок у форматі постів, висловлення думок щодо прочитаного в сториз, діалог з аудиторією лайками, шерами та коментарями.

КНИЖКОВИЙ БЛОГ ЯК ЖАНР ХУДОЖНЬО-ПУБЛІЦИСТИЧНОЇ ТВОРЧОСТІ

Автор роботи: **Кристиняк Устина Андріївна**,
учениця 10.1 класу Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

Науковий керівник: **Сухомлин Ольга Юріївна**,
кандидат наук із соціальних комунікацій

Дослідження присвячено явищу книжкового блогу як одному з найпопулярніших видів публіцистичної творчості. дослідниця доводить, що книжковий блог є одним із жанрів публіцистичної творчості, бо побудований довкола авторської рефлексії про суспільно-важливе явище (книжку, літературний твір, письменника, літературну подію тощо), водночас містить чітку аргументацію авторських думок та висновків, суб'єктивну оцінку автора з різним ступенем емоційної залученості, доповнену цитатами, прикладами, спостереженнями та порівняннями - з експертного досвіду автора книжкового блогу.

Дослідження вибудовується довкола ґрунтовної теоретичної бази, а також достатньо великої емпіричної бази - книжкових блогів українського сегменту мережі Інтернет, зокрема таких платформ як Інстаграм, Телеграм, ТікТок, LitCom. у роботі зроблено спробу підсумувати власний досвід ведення книжкового блогу та, спираючись на теоретичні обґрунтування, сформулювати рекомендації для успішного ведення книжкового блогу.

Ключові слова: книжковий блог, публіцистика, букблогінг, жанр, творчість, рецензія.

Предмет дослідження

Книжковий блог як жанр книжково-публіцистичної творчості.

Об'єкт дослідження

Українська блогосфера.

Методи дослідження

- аналізу;
- порівняння, класифікації, типологізування;
- узагальнення.

Мета роботи

Метою цієї роботи є спроба розглянути книжковий блогінг у системі жанрів художньо-публіцистичної творчості.

Завдання:

- осмислити книжковий блогінг у системі жанрів художньо-публіцистичної творчості;
- виокремити основні риси книжкового блогінгу;
- визначити основні структурні елементи книжкового блогу;
- з'ясувати характеристики авторського стилю в книжкових блогах;
- систематизувати емпіричний матеріал і типологізувати спостереження;
- презентувати та розповісти про закономірності ведення книжкового блогу, спираючись на особистий досвід у цій сфері діяльності;
- обмислити значення читання та його важливість у суспільстві та для саморозвитку.

Підтверджена наукова гіпотеза

Книжковий блог є одним із жанрів публіцистичної творчості, бо побудований довкола авторської рефлексії про суспільно-важливе явище (книжку, літературний твір, письменника, літературну подію тощо), водночас містить чітку аргументацію авторських думок та висновків, суб'єктивну оцінку автора з різним ступенем емоційної залученості, доповнену цитатами, прикладами, спостереженнями та порівняннями – з експертного досвіду автора книжкового блогу.

ФІЛОСОФІЯ ЗЛОЧИНУ – ВБИВСТВО ПЕТРА СТОЛИПІНА

Автор роботи: **Антонченко Катерина Олександрівна**,
учениця 10.3 класу Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

Науковий керівник: **Попченко Іван Сергійович**,
вчитель історії, заступник директора з ВР
Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

Розвиток Європейського простору в освіті, виклики інформаційної цивілізації та військові дії в Україні підкреслили важливість патріотичного виховання та формування цінностей для підготовки дітей та молоді. Впровадження патріотичного виховання в освітній процес закладів формальної освіти послужило індикатором проблем із формування цінностей як для освітян, так і для дітей та молоді, що зумовило необхідність проведення спеціальних педагогічних досліджень із проблеми виявлення ставлення і досвіду фахівців освітньої галузі щодо застосування гри «Сокіл» («Джура») у освітній діяльності.

У дослідженні представлено результати емпіричного дослідження цієї проблеми та запропоновано рекомендації щодо вдосконалення використання інструментів для навчання та викладання патріотичного виховання.

Емпіричне дослідження передбачало проведення електронного опитування фахівців у галузі освіти та аналіз освітньої діяльності. Розроблено опитувальник, який складається з 17 питань: загальної інформації про респондента; особливостей використання гри «Джура»; про важливість військово-патріотичного виховання, що впроваджується в закладах освіти. Отримані дані дозволили виявити досвід респондентів щодо використання гри «Джура» для патріотичного виховання; оцінку щодо формування цінностей; володіння новими навичками.

У процесі інтерв'ювання дослідниця дізналась про шлях прийняття Закону України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності», про створення стратегії та плану дій до неї. Про проблеми з фахових підготовчих курсів для виховників Джур. Про необхідність інтегрувати гру Джура в освітній процес у межах уроків захисту України та громадянської освіти.

За результатами дослідження сформульовано рекомендації для керівників та працівників закладів формальної і неформальної освіти.

П.А. Столипін

Ключові слова: молодь, діти, «Сокіл» («Джура»), Міністерство освіти і науки України, патріотичне виховання, Євросоюз.

Мета дослідження: аналіз причин та встановлення обставин вбивства П. А. Столипіна у 1911 р.

Завдання дослідження

- аналіз політики Стлипіна;
- висвітлення подій його вбивства;
- простежити долю Богрова.

Об'єкт дослідження

П.А. Століпін на тлі суспільно-політичної ситуації в російській імперії

Предмет дослідження

Вбивство Столипіна.

Методи дослідження

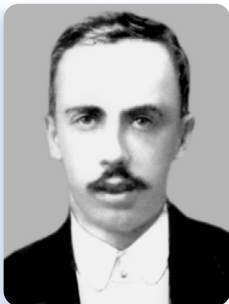
Історико-аналітичний, порівняльно-історичний, з метою різнобічного наукового осягнення проблеми, застосовано міждисциплінарний підхід.

Перебіг дослідження:

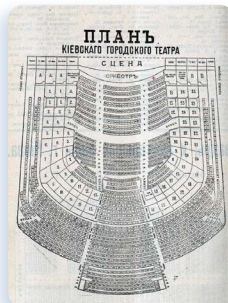
- сформовано виникнення проблеми,
- побудова гіпотез щодо причин замаху на Петра Столипіна,
- опрацьована історіографія проблеми та узагальнено результати
- наукового дослідження.

Висновки

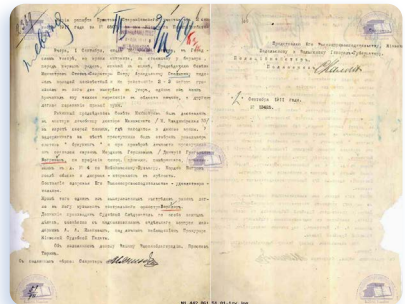
- вектори діяльності П.А. Столипіна були розгалужені, він намагався впливати на внутрішню та зовнішню політику;
- його реформи були спрямовані на ліквідацію самодержавства та монархії в кінцевому результаті, чим заробив великий список ворогів;
- аграрна реформа стала наріжним каменем, як для прибічників Столипіна так і для ворогів;
- цар втрачав авторитет через діяльність Столипіна

Дмитро Богров

План київського
міського театру

Репорт про замах на Столипіна

ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ У ПРОЦЕСІ ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ НА ПРИКЛАДІ ГРИ «СОКІЛ» («ДЖУРА»)

Автор роботи: **Бондарчук Юлія Денисівна**,
учениця 9.1 класу Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

Науковий керівник: **Попченко Іван Сергійович**,
вчитель історії, заступник директора з ВР
Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

Розвиток Європейського простору в освіті, виклики інформаційної цивілізації та військові дії в Україні підкреслили важливість патріотичного виховання та формування цінностей для підготовки дітей та молоді. Впровадження патріотичного виховання в освітній процес закладів формальної освіти послужило індикатором проблем із формування цінностей як для освітян, так і для дітей та молоді, що зумовило необхідність проведення спеціальних педагогічних досліджень із проблеми виявлення ставлення і досвіду фахівців освітньої галузі щодо застосування гри «Сокіл» («Джура») у освітній діяльності.

У дослідженні представлено результати емпіричного дослідження цієї проблеми та запропоновано рекомендації щодо вдосконалення використання інструментів для навчання та викладання патріотичного виховання.

Емпіричне дослідження передбачало проведення електронного опитування фахівців у галузі освіти та аналіз освітньої діяльності. Розроблено опитувальник, який складається з 17 питань: загальної інформації про респондента; особливостей використання гри «Джура»; про важливість військово-патріотичного виховання, що впроваджується в закладах освіти. Отримані дані дозволили виявити досвід респондентів щодо використання гри «Джура» для патріотичного виховання; оцінку щодо формування цінностей; володіння новими навичками.

У процесі інтерв'ювання дослідниця дізналась про шлях прийняття Закону України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності», про створення стратегії та плану дій до неї. Про проблеми з фахових підготовчих курсів для виховників Джур. Про необхідність інтегрувати гру Джура в освітній процес у межах уроків захисту України та громадянської освіти.

За результатами дослідження сформульовано рекомендації для керівників та працівників закладів формальної і неформальної освіти.

Ключові слова: молодь, діти, «Сокіл» («Джура»), Міністерство освіти і науки України, патріотичне виховання, Євросоюз.

Мета дослідження: визначити педагогічні засоби військово-патріотичного виховання (далі – ВПВ) і формування цінностей у дітей та молоді.

Об’єкт дослідження: процес ВПВ дітей та молоді.

Предмет дослідження: організаційно-педагогічні умови реалізації гри «Сокіл» («Джура») для дітей та молоді у процесі ВПВ.

Мал. 1. емблема/
прапор гри «Сокіл»
(«Джура»)

Завдання дослідження

- Теоритично обґрунтувати формування цінностей у дітей та молоді в процесі ВПВ та їх значення.
- Дослідити особливості процесу ВПВ, які впливають на формування громадянських цінностей.
- З’ясувати методи ВПВ та оцінити їх вплив на учнів.

Методи дослідження

- Контент-аналіз сайтів і сторінок: МОН України; Українського державного центру національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді; Скаути (SCOUTS).
- Комплекс теоретичних методів: аналіз, синтез, узагальнення, емпіричні методи.

Актуальність дослідження

По-перше, дослідження в цій галузі може допомогти виявити ефективні підходи до виховання, а також визначити недоліки, які потребують уваги та вдосконалення. Враховуючи сучасні виклики та загрози, такі як: інформаційна війна, тероризм чи геополітичні конфлікти, важливо розуміти, як виховання може сприяти формуванню сильної та обороноздатної держави.

По-друге, важливість аспекту розвитку суспільства та держави. ВПВ сприяє формуванню патріотичних цінностей та відповідального ставлення до обов’язків перед державою.

Мал. 2. проведен-
ня Гри «Сокіл»
(«Джура») 2012 року

Перебіг роботи

- Аналіз інформації про ВПВ та національно-патріотичне виховання (далі – НПВ).
- Дослідження цінностей, методів, громадянських особливостей ВПВ.
- Виявлення впливу на сучасне суспільство.
- Підсумок одержаних результатів.

Висновки

Військові реалії сьогодення і майбуття України актуалізували важливість патріотичного виховання дітей та молоді. Це обумовлює потребу оновлення змісту освітніх програм профе-

сійної підготовки і підвищення кваліфікації фахівців освітньої галузі, збагачення освітніх програм інтерактивними інструментами, як от військово-патріотичні ігри (далі - ВПІ).

ВПІ, як от «Сокіл» («Джура») – є одним з найефективніших інструментів формування цінностей у дітей та молоді. Підтвердженням цього є їхня популярність серед респондентів (92,1 % у 2022 році проти 45,4 % у 2014 році). На сьогодні особливої уваги потребують дослідження, спрямовані на з'ясування ширшого кола методів та інструментів, які сприяють підвищенню ВПВ дітей шкільного віку.

Перспективними напрямками роботи також є оновлення навчально-методичних матеріалів щодо впровадження патріотичного виховання у межах гуманітарної підготовки майбутніх фахівців різних спеціальностей. ВПІ, як от «Джура» мають бути пріоритетними державними програмами НПВ/ВПВ з відповідною інституційною підтримкою, сталим фінансуванням, матеріально-технічним, науково-методичним та кадровим забезпеченням.

Мал. 3. проведення
Гри «Сокіл»
(«Джура») 2022 року

Інтерв'ю взяте у
Миколи Бігуса
Статистика
опитування

Статистика
опитування учнів
та дорослих

РОЛЬ ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНОЇ ГРИ «СОКІЛ» («ДЖУРА») В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗЗСО

Автор роботи: **Бондарчук Юлія Денисівна**,
учениця 10.1 класу Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

Науковий керівник: **Попченко Іван Сергійович**,
вчитель історії, заступник директора з ВР Ліцею
№157 Оболонського району м. Києва

Мета: теоретично обґрунтувати зміст, форми, методи та організаційно-педагогічні умови патріотичного виховання здобувачів освіти у процесі участі у всеукраїнській дитячо-юнацькій військово-патріотичній грі «Сокіл» («Джура»).

Об'єкт: національно-патріотичне виховання здобувачів освіти.

Предмет: організаційно-педагогічні умови патріотичного виховання здобувачів освіти у процесі участі у всеукраїнській дитячо-юнацькій військово-патріотичній грі «Сокіл» («Джура»).

Завдання

- На підставі аналізу джерел, проведення опитувань та інтерв'ювань, охарактеризувати стан досліджуваної проблеми, дати визначення поняттю «патріотизм».
- Здійснити аналіз залучення здобувачів освіти до Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної Гри «Сокіл» («Джура»).
- Обґрунтувати виховні можливості національно-патріотичних ігор з метою їх ширшого впровадження в освітній процес.

Методи

Теоретичні:

- аналіз;
- порівняння;
- узагальнення;
- систематизація філософської, психологічної та педагогічної літератури з досліджуваної проблеми.

Мал. 1. Емблема/
прапор гри «Сокіл»
(«Джура»)

Емпіричні:

- пряме й непряме спостереження;
- анкетування.

Перебіг роботи

- Аналіз інформації про військово-патріотичне виховання (далі впр) та національно-патріотичне виховання;
- Дослідження цінностей, методів, громадянських особливостей ВПВ;
- Виявлення ролі національно-патріотичних та військово-спортивних ігор на освітній процес;
- Підсумок одержаних результатів.

Мал. 1. Шеврони «Джура»

Висновки

- Встановлено, що дослідники осмислюють, що сутність патріотизму полягає у любові до батьківщини, усвідомлення патріотизму, як найвищої цінності, а головною ознакою його є готовність особистості ставити проблеми народу та батьківщини, вище власних.
- Проаналізовано стан залучення здобувачів освіти до участі у Всеукраїнській дитячо-юнацькій військово-патріотичній Грі «Сокіл» («Джура») та підготовано рекомендації ЗЗСО для ширшого охоплення учнів Грою.
- Охарактеризовано ефективні заходи національно-патріотичного виховання здобувачів освіти у процесі національно-патріотичних ігор. Визначено та охарактеризовано рівні патріотичної вихованості здобувачів освіти, як учасників національно-патріотичних ігор, так і тих, які вперше дізнались про них: ефективний, фрагментарний, суперечливий, інертний.

ДУШУ — БОГОВІ
ЖИТТЯ — УКРАЇНІ
ЧЕСТЬ — СОБІ

КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ – ЦЕНТР УКРАЇНСЬКОЇ ОСВІТИ ТА ГОЛОВНИЙ ОСЕРЕДОК ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНИНА НОВОЇ ГЕНЕРАЦІЇ В КІНЦІ XVII – ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ XVIII СТ.

Автор роботи: **Дузь Анастасія Олексіївна**,
учениця 9.2 класу Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

Науковий керівник: **Попченко Іван Сергійович**,
вчитель історії, заступник директора з ВР
Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

Питання щодо можливості інтеграції нашої держави до загальноєвропейських структур залишається актуальним на сьогодні та вимагає врахування як політичних, так і культурно-освітніх аспектів. Важливим на цьому етапі є переосмислення освітніх традицій та підходів, визначення перспектив та викликів на шляху інтеграції західної моделі освіти, а саме Болонської системи, у сучасну українську. Наочним прикладом у дослідженні постає Києво-Могилянська академія, яка впродовж двох століть свого існування служить прикладом прогресивного закладу, в якому є успішний досвід впровадження європейської освітньої моделі в українську педагогічну систему. У даному дослідженні представлені праці авторів різних історичних періодів та їх бачення освітніх процесів на теренах України. Значну частину дослідження присвячено процесам створення та розвитку Києво-Могилянської академії та її впливу на стан української та зарубіжної культури й освіти.

Метою дослідження є визначити вплив європейських культурних та педагогічних чинників на становлення перших закладів освіти на теренах нашої держави. Автор у даному дослідженні використовував загальнонаукові методи, такі як теоретичні: метод аналізу та системний підхід, та емпіричні: метод спостереження. Дане дослідження передбачало вивчення значення для української культури та педагогіки появи ЗВО європейського типу у вигляді Києво-Могилянської академії, аналіз її історії та розвитку, підкреслення педагогічного впливу Києво-Могилянської академії на позитивні зміни у формуванні якісної освіти в тогочасній Україні.

Отже, заснування КМА, яке знаменувалося першою зустріччю з європейською культурно-освітньою моделлю, стало визначним моментом в історії України. В її стінах виховувалася ціла плеяда українських культурних діячів. Незліченна кількість праць, присвячених академії,

підкреслює її великий вплив на культурне та освітнє життя українського народу. Саме її випускники були високоосвіченими та готовими розвивати державу. Академія пройшла через окупацію України Річчю Посполитою та Російською імперією, вистоявши нав'язування окупаційних ідей та вчень, формуючи патріотів своєї держави. Києво-Могилянська академія залишається прогресивним закладом вищої освіти України та Європи зі своєю багаторічною історією, який вже не одне століття дбає про громадян нової генерації. Для успішної інтеграції української системи освіти в європейські структури необхідно враховувати позитивний досвід та надбання Києво-Могилянської академії у процесі поєднання європейських та національних освітніх ідей та програм.

Мал. 1. Герб, логотип, монограма Національного університету «Києво-Могилянська академія»

Ключові слова: Києво-Могилянська академія, якісна освіта, загальноєвропейські структури, інтеграція української системи освіти.

Мета роботи: визначити значення європейських культурних та педагогічних впливів на становлення перших закладів освіти в Україні та висвітлити внесок вихованців академії у розбудові України та у залученні до загальноєвропейського культурного простору.

Об'єкт дослідження: становище освіти в Україні в період від другої половини XVII до кінця XVIII ст.

Предмет дослідження: освітній процес в Києво-Могилянській академії.

Завдання дослідження

- проаналізувати історію вивчення спадщини академії та її сучасний стан;
- визначити значення для української культури та педагогіки появи першого навчального осередку європейського типу у вигляді Києво-Могилянської академії;
- висвітлити педагогічний вплив Києво-Могилянської академії на позитивні зміни у формуванні якісної освіти в тогочасній Україні.

Актуальність дослідження полягає в інтеграції європейських цінностей, культури, системи освіти в український простір. Києво-Могилянська академія завжди була інтелектуальним осередком формування громадянсько-політичного й культурного життя суспільства. Вона гармонійно поєднувала в собі європейські знання, ідеї та цінності з українською культурою та самоідентичністю, що в умовах сьогодення є прикладом для системи освіти

Перебіг роботи

- Збір та аналіз наукової літератури й архівних документів.
- Переосмислення сучасної української освіти через призму історичного розвитку Києво-Могилянської академії.

- Систематизація отриманих знань.
- Підсумок отриманих результатів.

Висновки

Отже, після заснування Києво-Могилянської академії, історія наочно демонструє причетність української культури до європейських надбань. В її стінах виховувалася ціла плеяда українських культурних діячів. Незліченна кількість праць, присвячених академії, підкреслює її великий вплив на культурне та освітнє життя українського народу. Саме її випускники були високоосвіченими та готовими розвивати державу. Академія пройшла через окупацію України Річчю Посполитою та Російською імперією, вистоявши нав'язування окупаційних ідей та вчень, формуючи патріотів своєї держави.

Києво-Могилянська академія залишається прогресивним закладом вищої освіти України та Європи зі своєю багаторічною історією, який вже не одне століття дбає про громадян нової генерації. Для успішної інтеграції української системи освіти в європейські структури необхідно враховувати позитивний досвід та надбання Києво-Могилянської академії у процесі поєднання європейських та національних освітніх ідей та програм.

*Мал. 2. Петро
Могила засновник
Києво-Могилянської
академії*

АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНО-СТАНОВОГО, НАЦІОНАЛЬНОГО ТА ПРОФЕСІЙНО-ТРУДОВОГО СКЛАДУ НАСЕЛЕННЯ ПРАВОБЕРЕЖНОЇ УКРАЇНИ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ

Автор роботи: **Дузь Марія Олексіївна**,
учениця 11.1 класу Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

Педогогічний керівник: **Попченко Іван Сергійович**,
вчитель історії, заступник директора з ВР Ліцею
№157 Оболонського району м. Києва

Науковий керівник: **Сегеда Ростислав Антонович**,
кандидат історичних наук, доцент, заступник декана
історичного факультету УДУ імені М.П. Драгоманова

Вашій увазі представлені результати наукового дослідження на тему: «Аналіз соціально-станового, національного та професійно-трудоного складу населення Правобережної України у другій половині ХІХ - початку ХХ століття». Дослідницею даного питання є учениця 11.1 класу, комунального закладу «Навчально-виховного комплексу «спеціалізованої школи І-ІІ ступенів – ліцею» № 157 Оболонського району міста Києва» – Дузь Марія Олексіївна. Науковий супровід даній роботі забезпечували працівники Історичного факультету Українського державного університету імені Михайла Драгоманова в межах підписаного меморандуму про співпрацю між НВК №157 та УДУ ім. М.П Драгоманова.

Метою даного наукового дослідження є аналіз якісних та кількісних змін у складі населення Правобережної України у 70-х роках 19 – початку 20 сторіч. Систематизація даних, щодо розвитку міст Правобережжя. Опрацьовуючи тему ми ставили перед собою наступні завдання: проаналізувати та систематизувати джерельне забезпечення дослідження. Відслідкувати динаміку кількісного показника міського населення на Правобережжі України. Простежити соціально-еволюційні зміни міського населення Правобережної України, дати його соціально-професійну характеристику. Систематизувати данні про національний склад міського населення, виявити причини змін та незначного кількісного приросту українців у складі міщан Правобережжя.

Актуальність дослідження полягає у вивченні розвитку міст у минулому та вплив на сьогодення.

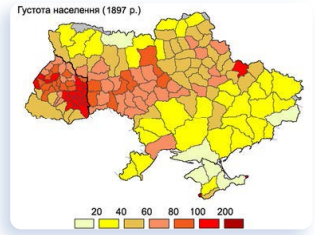
На основі аналізу та результатів дослідження були зроблені висновки щодо стану джерельної бази дослідження, притаманному етносу міст та соціально-професійної характеристики міщан.

Ключові слова: урбанізація, склад населення, місто, етнос, національні меншини.

Мета дослідження: аналіз якісних та кількісних змін у складі населення Правобережної України у 70-х роках 19 – початку 20 сторіч. Систематизація даних, щодо розвитку міст Правобережжя.

Об'єкт дослідження: населення Правобережної України у другій половині XIX - початку XX сторіччя.

Предмет дослідження: соціально-становий, національний та професійно-трудоий склад населення Правобережної України у другій половині XIX - початку XX сторіччя.

Завдання дослідження

- Систематизувати данні про національний склад міського населення, виявити причини змін та незначного кількісного приросту українців у складі міщан Правобережжя;
- Проаналізувати та систематизувати джерельне забезпечення дослідження;
- Відслідкувати динаміку кількісного показника міського населення на Правобережжі України;
- Простежити соціально-еволюційні зміни міського населення Правобережної України, дати його соціально-професійну характеристику.

Методи дослідження

- аналіз документів;
- синтез;
- класифікація;
- проблемно-хронологічний;
- історико-статистичний;
- структурний аналіз;
- критично-аналітичний.

Перебіг роботи

- Аналіз інформації та даних про міське населення;
- Дослідження офіційних документів, щодо кількісного та якісного складу населення;
- Систематизація отриманих даних;
- Узагальнення та відслідковування змін в якісному та кількісному складі населення в даний період.

Фото: Київ на початку 20 ст.

Висновки

- Етапи наукових досліджень міст Правобережжя - дореволюційний, радянський, сучасна Українська історіографія.
- Основні причини швидкої урбанізації – створення залізничних шляхів, заселення території іншими етносами, які посідали домінуючі посади.
- Розглядаючи статистичні дані губернських центрів до першої світової війни можна відстежити спільну динаміку приросту населення за даними перепису 1897 р. та статистичні дані 1914 року, можна зазначити, що населення цих міст зросло в 2 рази.
- Розвиток внутрішньої торгівлі та промисловості, центрами яких стають міста, збільшують розвиток купецтва серед міського населення.

ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ РЕФОРМУВАННЯ ПАЛАТИ ЛОРДІВ, ВПЛИВ НА ПОЛІТИЧНУ ДУМКУ НАСЕЛЕННЯ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

Автор роботи: **Нагожук Софія Вікторівна**,
учениця 10.3 класу Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

Науковий керівник: **Попченко Іван Сергійович**,
вчитель історії, заступник директора з ВР
Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

Вашій увазі представлені результати наукового дослідження на тему: «Причини та наслідки реформування палати лордів, вплив на політичну думку населення Великої Британії». Дослідницею даного питання є учениця 10.2 класу, комунального закладу «Навчально-виховного комплексу «спеціалізованої школи І-ІІ ступенів – ліцею» № 157 Оболонського району міста Києва» – Нагожук Софії Вікторівни. Науковий супровід даній роботі забезпечували працівники Історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені Михайла Петровича Драгоманова в межах підписаної угоди між НВК №157 та НПУ ім. М.П Драгоманова.

Метою наукового дослідження є всебічне вивчення партійно-політичної боротьби з питань реформування Палати лордів, визначення основних напрямків і результатів реформ протягом 1997 2015 рр та їх вплив на населення країни.

Опрацьовуючи тему ми ставили перед собою такі завдання: з'ясувати стан наукового вивчення цієї проблеми, порівняти позиції провідних політичних сил та їх вплив на розвиток країни, розкрити основні напрямки і результати процесу реформування верхньої палати коаліційному уряді 2010 – 2015 рр.

Актуальність даного дослідження, безумовно, полягає в вивченні складного процесу партійно політичного протистояння в Парламенті, як одного з найскладніших конституційних питань – модернізація Палати лордів, яка на наш погляд дозволяє простежити її еволюцію, зробити оцінку змін на різних етапах реформування палати та вплив на населення країни .

На основі аналізу та результатів дослідження були зроблені висновки щодо української історіографії даної проблеми, класифіковано основні види джерел,

Герб
палати лордів

охарактеризовано діяльність політичних сил, що ініціювали багатоступеневу реформу.

Ключові слова: Палата лордів, парламент, реформа, уряд, коаліція, державне управління.

Мета дослідження полягає у всебічному вивченні партійно-політичної боротьби з питань реформування Палати лордів, визначення основних напрямків і результатів реформ протягом 1997-2015 рр.

Об'єктом дослідження є Парламент Сполученого Королівства Великобританії і Північної Ірландії.

Предметом дослідження є реформування Палати лордів 1997-2015 рр.

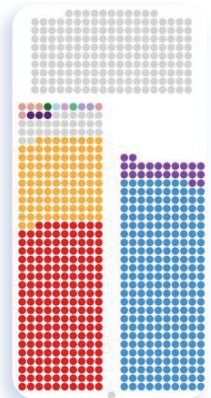
Джерельна база нашого наукового дослідження досить різноманітна і через їхню специфіку і питання, які вони висвітлюють, виділили такі групи джерел: стенограми, законодавчі акти, партійні програми, статистична інформація

Висновки

- З'ясовано, що у сучасній українській історіографії потребує подальшого аналізу проблема реформування Палати лордів в період 1997-2015 рр.
- Охарактеризовано діяльність «нових лейбористів», що ініціювали наприкінці XX ст. Багатоступеневу реформу Палати лордів.
- Висвітлено головні партійні програми Сполученого королівства, які істотно розходилися при визначенні стратегічних цілей і масштабів реформування Палати лордів.
- Розкрито період правління коаліційного уряду 2010-2015рр., які продовжили реформування Палати лордів.

Палата лордів

Розміщення палати

ПЕДАГОГІЧНІ ВИКЛИКИ ТА ТРАНСФОРМАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УРСР ПІД ЧАС ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ: АНАЛІЗ, ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Автор роботи: **Радченко Валерій Валерійович**,
учень 11.3 класу Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

Науковий керівник: **Попченко Іван Сергійович**,
вчитель історії, заступник директора з ВР
Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

Вашій увазі представляється результат наукового дослідження на тему: «Педагогічні виклики та трансформації вищої освіти в УРСР під час Другої Світової війни: аналіз, висновки та перспективи». Дослідником даного питання є учень 11.3 класу, комунального закладу «Навчально-виховного комплексу «спеціалізованої школи I-II ступенів – ліцею» № 157 Оболонського району міста Києва» – Радченко Валерій Валерійович.

Метою даного дослідження є на основі всебічного аналізу, осмислення нових документів, матеріалів, спогадів учасників подій, узагальнення здобутків історіографії висвітлити напрями, форми та методи здійснення освітньої політики у закладах вищої освіти урядом УРСР у період із 1941 по 1942 рік.

Опрацьовуючи дану тему ми ставили перед собою наступні завдання: проаналізувати освітню політику в УРСР стосовно закладів вищої освіти у період з 1941 по 1942 рік та практичні заходи, що були вжиті для організації навчання в умовах війни та окупації українських земель. Визначити, як змінились пріоритетні завдання та спрямованість для закладів вищої освіти з початком бойових дій на території УРСР. Встановити роль закладів вищої освіти у підготовці кадрів для військової служби в УРСР. Дослідити порядок підготовки та проведення евакуації вищих навчальних закладів із прифронтових територій вглиб Радянського Союзу та організацію відновлення їх роботи. Дослідити роботу вищих навчальних закладів на неокупованій території УРСР в умовах відступу радянських військ. Проаналізувати заходи забезпечення безпеки студентів та персоналу вищих навчальних закладів під час наступу нацистських військ. З відповідними висновками до них.

Актуальність дослідження полягає у проведенні паралелей між діяльністю ЗВО під час німецької та російської тимчасової окупації.

Ключові слова: заклади вищої освіти, вторгнення, окупація, університети.

Завдання

- проаналізувати освітню політику в УРСР щодо вищих навчальних закладів у період з 1941 по 1942 рік та практичні заходи
- визначити, як змінились пріоритетні завдання для вищих навчальних закладів з початком бойових дій на території УРСР.
- проаналізувати зміну спрямованості вищих навчальних закладів в умовах початку Другої світової війни.

Мета роботи: на основі всебічного аналізу, осмислення нових документів, матеріалів, спогадів учасників подій, узагальнення здобутків історіографії висвітлити напрями, форми та методи здійснення освітньої політики у закладах вищої освіти урядом УРСР у період із 1941 по 1942 рік.

Об'єкт дослідження: освітні процеси на території УРСР у період 1941 –1942 років.

Предмет дослідження: вища освіта в УРСР у період 1941–1942 років.

Висновки

- Початок воєнних дій на території України в роки другої світової війни створив форс-мажорну ситуацію, яка деструктивно вплинула на діяльність вищих навчальних закладів в Україні. вторгнення німецько-фашистських загарбників унеможливило повноцінну діяльність вишів.
- З початком бойових дій на території України змінились пріоритетні завдання закладів вищої освіти.
- Суттєві зміни відбулися в цей період в ідеологічній та військово механічній спрямованості тогочасної вищої освіти.

ІНКВІЗИЦІЯ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ПРОЦЕС СТАНОВЛЕННЯ СУДОВОЇ СИСТЕМИ

Автор роботи: **Таранчук Діана Дмитрівна**,
учениця 10.3 класу Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

Науковий керівник: **Попченко Іван Сергійович**,
вчитель історії, заступник директора з ВР
Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

Вашій увазі представлені результати наукового дослідження на тему: «Інквізиція та її вплив на процес становлення судової системи». Дослідницею даного питання є учениця 10.3 класу, комунального закладу «Навчально-виховного комплексу «спеціалізованої школи І-ІІ ступенів – ліцею» № 157 Оболонського району міста Києва» – Таранчук Діана Дмитрівна. Науковий супровід даній роботі забезпечували працівники Історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені Михайла Петровича Драгоманова в межах підписаної угоди між НВК №157 та НПУ ім. М.П Драгоманова.

Метою даного наукового дослідження є розгляд історії виникнення інквізиції і становлення середньовічного судочинства.

Опрацьовуючи дану тему ми ставили перед собою наступні завдання: визначити вплив інквізиції на процес становлення системи європейського права і судочинства, охарактеризувати папство як інститут влади, і роль католицької церкви в системі феодальної держави і права .

Актуальність даного дослідження, безумовно, полягає в необхідності вивчення історії діяльності та впливу церкви на основі аналізу джерел, коло яких помітно розширився в останні десятиліття, а так же перегляд багатьох ідеологічних позицій і поглядів істориків, філософів, релігієзнавців на роль і значення церкви в житті суспільства і держави .

На основі аналізу та результатів дослідження були зроблені висновки, що Інквізиція протягом своєї багатовікової історії служила феодализму і абсолютизму, колоніалізму і капіталізму. Якщо в середні віки діяльність інквізиції була пов'язана з катівнями, тортурами, аутодафе, то в Новий час, коли вона була позбавлена її катівських функцій, інквізиція діє більш витонченими методами, її зброєю стають анафема, відлучення, індекс заборонених книг, куди заносилися твори багатьох видатних прогресивних вчених і мислителів.

Представлення
аутодафе

Ключові слова: інквізиція, закон, суд, феодалізм, папство, релігія.

Метою наукового дослідження є розгляд історії виникнення інквізиції і становлення середньовічного судочинства.

Об'єкт дослідження: Церковний суд і система судочинства в XIV – XVI ст.

Предмет дослідження: розвиток інквізиції та її вплив на систему середньовічного судочинства.

Методи дослідження: загальнонаукові методи історизму, об'єктивності, системності, всебічності та комплексності.

Герб інквізиції

Завдання

- характеристика папства, як інституту влади;
- розгляд системи канонічного права та реалізацію її в діяльності інквізиції;
- визначити вплив інквізиції на становлення системи європейського права.

Перебіг дослідження

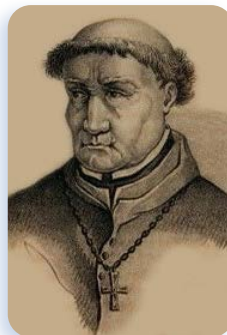
- сформовано виникнення проблеми;
- аналіз інформації про інквізицію;
- виявлення впливу на судову систему;
- узагальнення наукових даних.

Результати та висновки

На основі аналізу та результатів дослідження були зроблені висновки, що Інквізиція протягом своєї багатовікової історії служила феодалізму і абсолютизму, колоніалізму і капіталізму. Якщо в середні віки діяльність інквізиції була пов'язана з катівнями, тортурами, аутодафе, то в Новий час, коли вона була позбавлена її катівських функцій, інквізиція діє більш витонченими методами, її зброєю стають анафеми, відлучення, індекс заборонених книг, куди заносилися твори багатьох видатних прогресивних вчених і мислителів. Перехід від катівень до заборон супроводжувався формуванням законодавчої системи в Європі.

Фрідріх I Барбаросса

Томас Торквемада
Великий інквізитор
Іспанії

СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК СВЯТО-МИХАЙЛІВСЬКОГО ЗОЛОТОВЕРХОГО МОНАСТІРЯ, ЙОГО ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО ПРАВОСЛАВ'Я

Автор роботи: **Філоненко Марія Ігорівна**,
учениця 9.2 класу Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

Науковий керівник: **Попченко Іван Сергійович**,
вчитель історії, заступник директора з ВР
Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

Вашій увазі представлені результати наукового дослідження на тему: «Становлення та розвиток Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря, його значення для українського православ'я».

Дослідницею цього питання є учениця 9.2 класу, Ліцею № 157 Оболонського району м. Києва – Філоненко Марія Ігорівна. Науковий супровід цієї роботи забезпечувало духовенство Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря та історичний факультет Українського Державного Університету імені Михайла Драгоманова.

Метою даного наукового дослідження є всебічне вивчення процесу становлення та розвитку Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря, його релігійного, культурного та соціального значення для українського православ'я.

Опрацьовуючи дану тему ми ставили перед собою наступні завдання: аналіз ролі монастиря у зміцненні православної віри, визначення ролі Михайлівського Золотоверхого монастиря у збереженні православних традицій під час історичних катаклізмів (наприклад, монголо-татарської навали, унії, радянського періоду).

Актуальність цього дослідження, безумовно, полягає в необхідності вивчення історії діяльності та впливу Монастиря на українське православ'я, на основі аналізу джерел, його становлення, розвиток та перетворення на один з ключових духовних центрів України.

На основі аналізу та результатів дослідження були зроблені висновки, що Свято-Михайлівський Золотоверхий монастир має важливе значення в історії українського народу,

*Мал. 1. Емблема
Свято-Михайлівського
Золотоверхого монастиря*

збереженні нашої культури, духовних цінностей та є невід’ємною частиною українського православ’я.

Ключові слова: Свято-Михайлівський Золотоверхий монастир, собор, церква, православ’я.

Мета дослідження: всебічне вивчення процесу становлення та розвитку Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря, його релігійного, культурного та соціального значення для українського православ’я.

Об’єкт дослідження: Свято-Михайлівський Золотоверхий монастир у період початку XII ст. до наших часів.

Предмет дослідження: процес становлення та розвитку Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря, як одного з ключових духовних центрів Київської Русі та України, його роль у формуванні православної традиції, збереженні релігійної ідентичності українського народу, а також його вплив на розвиток культурного, освітнього та суспільного життя.

Завдання дослідження

- розкриття історичних етапів розвитку монастиря;
- аналіз ролі монастиря у зміцненні православної віри – як центру духовності, звершення богослужінь та просвітництва;
- визначення ролі Михайлівського Золотоверхого монастиря у збереженні православних традицій під час історичних катаклізмів (наприклад, монголо-татарської навали, унії, радянського періоду).

Методи дослідження

Для розв’язання поставлених завдань використані:

- Історико-хронологічний;
- Джерелознавчий;
- Культурологічний;
- Порівняльно-історичний.

Перебіг роботи

- Аналіз значення ролі монастиря в історичному та духовному аспекті.
- Дослідження історії, архітектури та духовного значення Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря.
- Виявлення впливу монастиря на духовне, культурне та соціальне життя України.
- Узагальнення одержаної інформації.

Актуальність теми: Михайлівський Золотоверхий монастир є однією з основних святинь українського православ’я та вагомою частиною духовної, історичної й культурної спадщини України. Його доля стала дзеркалом історичних викликів, які пережила Україну: від розквіту княжої доби до трагічного знищення радянською владою в 1930-х роках і до відродження наприкінці XX століття. У релігійному вимірі Михайлівський Золотоверхий є не лише пам’яткою

Мал. 2. Навчання в
недільній
школі, 2019 року

минулого, а й сучасним осередком духовності, місцем молитви й об'єднання православної громади. Процес дослідження становлення Михайлівського Золотоверхого монастиря є символом стійкості, патріотизму, боротьби із загарбниками України та осередком православної віри, що і зумовлює актуальність даного дослідження.

Висновки

- Свято-Михайлівський Золотоверхий монастир заснований в рік великого Хрещення Київської Руси-України 988 року, а в 1108 року князем Київським Святополком закладено собор.
- За часів Польсько-Литовської держави та Гетьманщини монастир, стає центром протистояння з унією.
- У XVIII-XIX ст. монастир підпав під вплив великодержавної російської політики.
- У 1937 році собор було зруйновано російською окупаційною владою.
- Після відновлення Україною незалежності Собор відбудовано і він стає осередком УПЦ (КП).
- В новітній історії України Золотоверха обитель стала символом відродження Української Церкви, незламності духу і меморіалом, що вшановує Героїв України.

Мал. 3. Богослужіння в Соборі з предстоятелем ПЦУ та намісником монастиря, 2024 року

Мал. 4. Собор під час Революції Гідності, 2014 року

ЖІНКИ У СКЛАДІ ЛЕГІОНУ УСС: ІСТОРІЯ СУСПІЛЬНОГО ВИЗНАННЯ

Автор роботи: **Ковбаса Вероніка Василівна**,
учениця 10 класу Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

Педогогічний керівник: **Созанська Ольга Володимирівна**,
учитель історії, вчитель-методист Ліцею №157
Оболонського району м. Києва

Науковий керівник: **Єрмак Тетяна Миколаївна**,
учитель мистецтва вищої категорії,
директор Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

В умовах російсько-української війни багато українських жінок перебуває в лавах ЗСУ, тому важливо звертати увагу на історію життя та визнання перших жінок-воїнів в Новітній історії України.

Мета дослідження було прослідкувати як розвивалася історія визнання суспільством жінок УСС, їх суспільну, наукову цінність у гендерних студіях.

Передумови для участі жінок у лавах УСС формувалися ще в передвоєнний час у боротьбі за розширення їхніх гендерних ролей. Основною причиною участі жінок в УСС була боротьба за ідею української державності. Після закінчення війни деякі жінки УСС зазнали репресій від чехословацької, польської та радянської влади, частина виїхала в еміграцію. Приклад жінок УСС став зразком для наступних поколінь. Прогрес гендерної рівності в секторі оборони відображає збільшення частки жінок у складі УГА, УПА, армії УНР, ЗСУ. Увічнення пам'яті жінок УСС почалося під час Першої світової війни, продовжилося в діаспорі. В Незалежній Україні в умовах російсько-української війни, жінки УСС зайняли заслужене почесне місце в історії країни.

Матеріал з даної теми систематизований та узагальнений. На основі зібраного матеріалу відкрито ще один структурний підрозділ ліцеєного музею «Незламна Україна»: «Жінки в Легіоні УСС», а також результати нашого дослідження надані українському художнику Юрію Журавлю для розробки нового розділу у книзі «Знай наших» та календаря цього ж проекту.

Ключові слова: Перша світова війна, УСС, Жіноча чота УСС.

Портрет Олени Степанів та Софії Галечко, 2023 р. Музей жіночої і гендерної історії.
Художниця: Ганна Ренькас

Рис. В. 2. Шарж Софія Галечко в бою. Журавель Юрій Григорович, 2022 р.

Мета дослідження: прослідкувати як розвивалася історія визнання суспільством жінок УСС.

Об'єкт дослідження: жінки, які служили в лавах УСС.

Предмет дослідження: історія життя та визнання жінок УСС під час Першої світової війни та після її закінчення.

Джерельна база

- Документи ЦДІАУЛ, Ф. 353 Illustrierte Gesschichte des Weltkrieges 1914/16.
- Спогади Олени Степанів та Дмитерко Гандзі.
- Інтерв'ю у художників Юрія Журавля, Максима Богдановського, Ренькас Ганни, у наукової співробітниці Львівського музею імені А. Шептицького Олесі Семчишин.

Практичне застосування: на основі зібраного матеріалу відкрито ще один структурний підрозділ ліцейного музею «Незламна Україна: жінки в Легіоні УСС», а також результати нашого дослідження надані українському художнику Юрію Журавлю для розробки нового розділу у книзі «Знай наших» та календаря цього ж проекту.

Завдання дослідження

- Дослідити передумови та причини участі жінок у боротьбі УСС.
- Дослідити роль жінок у складі УСС.
- Дослідити історію життя жінок УСС після закінчення Першої світової війни.
- Дослідити процес визнання жінок УСС суспільством.

Висновки

- Передумови для участі жінок у лавах УСС це боротьба за розширення їхніх гендерних ролей. Основною причиною участі жінок в УСС була боротьба за ідею української державності.
- Приклад жінок УСС став зразком для наступних поколінь. Прогрес гендерної рівності в секторі оборони відображає збільшення частки жінок у складі УГА, УПА, армії УНР, ЗСУ Комунальний.
- Після закінчення війни деякі жінки УСС зазнали репресій від чехословацької, польської та радянської влади, частина виїхала в еміграцію.
- Увічнення пам'яті жінок УСС почалося під час Першої світової війни, продовжилось в діаспорі. В Незалежній Україні в умовах російсько-української війни, жінки УСС посіли заслужене почесне місце в історії країни.

Рис. Г.2. Портрет Олени Степанів, Максима Богдановського, 2023 р

Рис. Щ.1. Відкриття структурного підрозділу «Жінки у складі Легіону Українських січових стрільців» у історико-мистецькому музеї «Незламна Україна» ліцею 157 Оболонського району міста Києва, 21.01.2025 року, особистий архів Ковбаси Вероніки.

Рис. У.1. Репродукція картини «Незламна Україна» Єрмак Тетяна і Холоменюк Андрій, 2024 р. Історико-мистецький Музей ліцею 157 Оболонського району міста Києва «Незламна Україна».

АГРАРНЕ ПЕРЕСЕЛЕННЯ УКРАЇНЦІВ ПОЛТАВЩИНИ НА СІРИЙ КЛИН В КІНЦІ ХІХ СТОЛІТТЯ НА ОСНОВІ ДАНИХ «СПОГАДІВ» САВЧЕНКА-МУРАТОВА ЄВГЕНА РОДІОНОВИЧА

Автор роботи: **Кузнiк Валерiя Дмитрiвна**,
учениця 10 класу Лiцею №157 Оболонського району м. Києва

Педагогiчний керiвник: **Созанська Ольга Володимирiвна**,
учитель iсторiї вищої категорiї Лiцею №157
Оболонського району м. Києва

Науковий керiвник: **Санжаров Валерiй Анатолiйович**,
викладач ННІ права ДПУ.

Дослiдження матерiалу рукопису «Спогадiв», виявленого у родинному архiвi Кузнiк Валерiї у 2023 році, в якому 6 iз 12 роздiлiв присвяченi переселенню полтавчан у 1895 році на Сирiй клин, кориснi для сучасностi, оскiльки в умовах росiйсько-української вiйни багато українцiв змушенi переселятися закордон. Дослiдження наслiдкiв переселення дасть змогу дiагностувати вплив цього явища на самоiдентифiкацiю нащадкiв переселенцiв.

Метою дослiдження було дослiдити причини, хiд i наслiдки аграрного переселення українцiв на Сирiй клин на основi «Спогадiв» Савченка-Муратова Євгена.

Основною причиною переселення українських селян Полтавщини на Сирiй клин був найнижчий рiвень життя селян Полтавської губернiї серед усiх губернiй Лiвобережної України. Уряд заохочував переселення i надавав пiльги переселенцям. Вкорiнення переселенцiв другої хвилi на казахських землях пройшло успiшно. Iмперський уряд намагався поєднати колонiзацiю пiвнiчноказахських земель iз русифiкацiєю. Проте українська дiаспора iснує в Казахстанi до сьогоднi.

«Спогади» Євгена Родiоновича Савченко–Муратова виявленi до-машньому архiвi у 2023 р. i цi данi ще нiде не використовувалися. На даний час це найбільший нововиявлений рукопис – 500 сторiнок.

Фото Савченка-Муратова Євгена Родіоновича, з сімейного архіву Кузніків, орієнтовно 1947 рр. місто Київ.

Ключові слова: Сирiй клин, аграрне переселення, «Минуле, думки спогади хiрурга» Савченка-Муратова Євгена Родiоновича, українська дiаспора Казахстану.

Новизна роботи: вперше вводиться в науковий обіг рукопис «Спогадів» Савченко-Муратова Є. Р., який дає змогу вивчити процес аграрного переселення на Сирій Клин у 1895 р. під кутом зору мікроісторії.

Мета дослідження: дослідити причини, хід і наслідки аграрного переселення селян Полтавщини на Сирій Клин.

Об'єкт дослідження: розділи «Спогадів» Савченко-Муратова Євгена Родіоновича, які стосуються переселення селян Полтавщини на Сирій Клин.

Предмет дослідження: процес аграрного переселення селян Полтавщини на Сирій Клин в кінці XIX ст. на основі даних рукопису «Спогадів» Савченко-Муратова Є. Р. із родинного архіву Кузнік Валерії.

Актуальність теми: в умовах російсько-української війни частина українців переселилися закордон, дослідження переселенської політики дасть змогу діагностувати вплив цього явища на самоідентифікацію нащадків.

Джерельна база

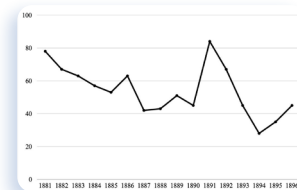
- Рукопис «Минуле, думки і спогади хірурга» Савченко-Муратова Є. Р. із родинного архіву Кузнік.
- Дані архіву Полтавської області, опис 257.
- Інтерв'ю з Кузнік Вікторією Ігорівною (н. р. 1956)
- Інтерв'ю з очільницею Українського національного центру «Полісся» Північно-Казахстанської області Іваненко Марією Адамівною
- Фотодокументи родинного архіву Кузнік Валерії.

Завдання

- З'ясувати причини аграрного переселення селян Полтавщини у кінці XIX ст. на Сирій Клин.
- Дослідити процес підготовки до переселення, роль ходаків і юридичне оформлення переїзду.
- Дослідити процес обживання селян Полтавщини на Сірому Клину.
- Окреслити наслідки другої хвилі переселення українців на Сирій Клин.

Карта шляху переселення селян Полтавської губернії Прилуцького повіту з села Березівка у 1895 р. на Сирій Клин, де заснували Новотроїцьке (автор Кузнік Валерія)

Графік цін на зерно (в копійках) у Полтавській губернії (автор Кузнік Валерія).

Фото Савченка-Муратова Є. Р та Муратової Ніни Олексіївни, з сімейного архіву Кузніків, орієнтовно 1938-1939 рр. Місто Омськ.

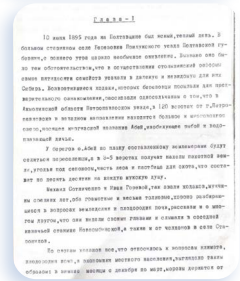
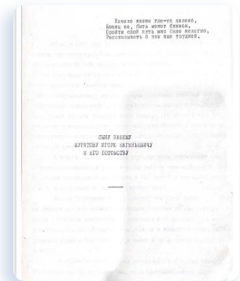

Фото сторінок рукопису Савченка-Муратова Є. Р. 1961-1967 рр. Родинний архів Кузнік Валерії.

Висновки

- На Полтавщині малоземелля та безземелля було найвищим.
- Стихійне переселення під свій контроль взяла держава.
- Селяни отримали 10 десятин цілинної землі і в перші три роки повністю звільнялися від оподаткування і отримували кредит.
- Друга хвиля переселення не зменшила кількість малоземельних і безземельних селян, тому в подальшому Столипінська реформа (1906-1911 рр.), інтенсифікувала переселення за Урал. Вкорінення селян на нових землях пройшло успішно. Імперський уряд намагався поєднати колонізацію з русифікацією земель, проте українська діаспора існує і до сьогодні.

СТАЛІНСЬКІ РЕПРЕСІЇ ПРОТИ ПОЛЬСЬКОЇ МЕНШИНИ В УКРАЇНІ НА ПРИКЛАДІ ЖИТТЯ РОДИЧА МОСКАЛЕВСЬКОГО ІВАНА ФАУСТОВИЧА

Автор роботи: **Москалевська Єва Станіславівна**,
учениця 10 класу Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

Педагогічний керівник: **Созанська Ольга Володимирівна**,
учитель історії вищої категорії Ліцею №157
Оболонського району м. Києва

Дослідження наразі актуальне, так як російська влада знову знищує українців, а поляки одні із перших простягнули українському народові руку допомоги. Крім того, зараз на теренах України мешкає досить значна польська діаспора та нащадки поляків, які зараз вважають себе українцями. До цієї категорії громадян України належить авторка даного дослідження.

Метою дослідження було дослідити причини та наслідки репресій сталінського режиму проти польської меншини в Україні на прикладі життя Москалевського Івана Фаустовича з використанням документів родинного архіву Москалевських, фондів ЦДІА України м. Києва та Галузевого державного архіву СБУ.

З історії життя репресованого видно, що репресивна машина сталінських часів грубо вривалася в приватне життя людини і нищила його. Тоталітарна система знищувала людей фізично, але й руйнувала суспільну мораль та нівелювала загальнолюдські цінності. СРСР була державою шовіністичною по відношенню до національних меншин та антиправовою у ставленні до власного народу.

Вперше було детально досліджено історію життя, переслідувань та реабілітації Москалевського Івана Фаустиновича, на основі документів з родинного архіву Москалевських, які раніше ніде не публікувалися та виявлено місце поховання репресованого родича.

Рис. 1.
Москалевський І.Ф.
у 1930 році.

Ключові слова: тоталітаризм, сталінські репресії, реабілітація.

Мета дослідження: дослідити причини та наслідки репресій сталінського режиму проти польської меншини в Україні на прикладі життя репресованого Москалевського І.Ф. та його родини.

Об'єкт дослідження: репресії сталінського режиму проти польської меншини в Україні.

Предмет дослідження: історія життя Москалевського І.Ф., репресій проти нього та його реабілітація.

Джерельна база: документи сімейного архіву, фонди ЦДІА України м.Києва, фонди Галузевого архіву СБУ, накази та розпорядження радянського уряду, кодекс УРСР 1927 року, історичні довідники та монографії по темі сталінських репресій, усні свідчення родичів репресованого.

Завдання дослідження

- Виявити причини сталінського терору проти поляків;
- Розглянути на основі прикладу життя репресованого Москалевського Івана Фаустовича вплив репресивної системи на приватне життя;
- Дослідити генеалогію, життя і діяльність Москалевського І. Ф.;
- З'ясувати як відбувався процес реабілітації;
- Знайти місце захоронення Москалевського І.Ф.

Методологічну основу дослідження складали принципи об'єктивності, історизму, антропоцентризму.

Наукова новизна полягає в тому, що вперше було детально досліджено історію життя, переслідування, загибелі, та реабілітації Москалевського Івана Фаустиновича. Створено генеалогічне дерево роду. Знайдено місце його поховання. Матеріали із родинного архіву Москалевських раніше ніколи ніде не публікувалися.

Висновки

- Причиною репресій сталінської влади проти Москалевського І. Ф. стала його приналежність до польської національності, представників якої у 1937 році почала переслідувати радянська влада в рамках «Польської операції НКВС», відповідно до наказу № 00485 як складової політики «етнічної чистки» та «Великого терору» сталінського режиму. Крім того він потрапив під дію протикуркульського наказу 00447;
- Справа проти нього була сфабрикована на основі доносу односельчанина, який мав корисні цілі. З історії життя Москалевського І. Ф. видно, що репресивна машина сталінських часів не тільки нищила життя людини, а руйнувала суспільну мораль та нівелювала загально-людські цінності;
- Москалевський І.Ф. був реабілітований у 1964 році;
- Місце його захоронення було виявлено на Биківнянських могилах 15 жовтня 2023 року.

Кількість ідентифікованих жертв похованих у «Биківнянських могилах»

Рис.5. Діаграма. Джерела: <http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe>
<https://www.radiosvoboda.org/a/1731976.html>

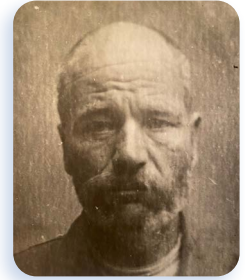

Рис. 2. Фото Москалевського І.Ф. після катувань у 1937 році.

Рис 3. Фото хати Москалевського І.Ф. з сімейного архіву. 1931 р.

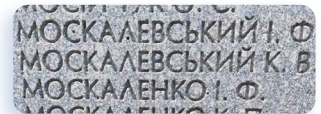

Рис 4. Прізвище Москалевського І.Ф. на меморіальній плиті «Биківнянських могил».

ІСТОРІЯ РОДИНИ ДЖУСІВ: ПРИКЛАДИ СЛУЖІННЯ УКРАЇНИ

Автор роботи: **Первак Ярослав Леонідович**,
учень 10 класу Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

Педагогічний керівник: **Созанська Ольга Володимирівна**,
учитель історії вищої категорії Ліцею №157
Оболонського району м. Києва

Науковий керівник: **Камаралі Світлана Євгенівна**,
кандидат історичних наук, доцент кафедри теорії та історії держави і права ННІ права ДПУ.

Зараз в умовах російсько-української війни частина українців змушена залишити батьківщину, інші – залишилися на рідній землі, продовжуючи боротьбу. Історія родини Джусів є наочним прикладом для сучасників як можна служити Україні і на батьківщині і за кордоном.

Метою дослідження було дослідити історію життя і діяльності Володимира Джуса – винахідника та промисловця США, засновника Українського інституту Америки, та його племінника Ярослава Джуса, який служив у лавах УПА, а його рідня постраждала від сталінських репресій під час операції «Захід».

Історія родини Джусів показує, що служити своїй країні можна як в еміграції так і на рідній землі: Ярослав Джус відстоював інтереси українського народу у боротьбі за самостійність із зброєю в руках у рядах УПА, а його родина була депортована до Сибіру під час операції «Захід». Володимир Джус, емігрував до США, досягнув значних успіхів у професійній діяльності та заснував Український Інститут Америки.

У сучасній історіографії неповно, інколи з неточностями та хибними твердженнями висвітлено історію життя та діяльності Володимира Джуса. Участь Ярослава Джуса у лавах УПА і репресії проти його родини у ході операції «Захід» взагалі не вивчалися. Інформація з родинних архівів та передань Джусів та сімей, що походять з цього роду, дає новий матеріал для українознавчих досліджень.

Ключові слова: Володимир Джус, Український інститут Америки, Ярослав Джус, УПА, операція «Захід».

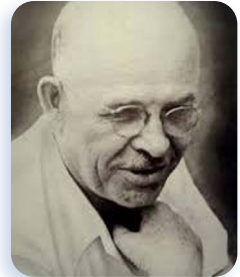

Фото Володимира Джуса, 1949 р.,
Берн Р.Л., ст. 5

Фото Івана і Ксенії Джус, 1924 р. Рональд Лоуренс Берн «Становлення американця» стор. 23.

Мета дослідження

Дослідити історію життя і діяльності Володимира Джуса – винахідника та промисловця США, засновника Українського інституту Америки, та його племінника Ярослава Джуса, який служив у лавах УПА, а його рідня постраждала від сталінських репресій під час операції «Захід».

Об'єкт дослідження

Історія родини Джусів з акцентом на діяльності Володимира Джуса та Ярослава Джуса.

Предмет дослідження

Вклад Володимира Джуса та Ярослава Джуса і його родини у боротьбу за інтереси українському народу.

Актуальність дослідження

Зараз в умовах російсько-української війни частина українців змушена була залишити батьківщину, інші – залишилися на рідній землі, продовжуючи боротьбу. Історії родини Джусів є наочним прикладом для сучасників як можна служити Україні і на батьківщині і за кордоном.

Завдання дослідження

- Дослідити історію родини Джусів-Перваків на тлі історії України
- Дослідити життя і діяльність Володимира Джуса як бізнесмена США та філантропа.
- Дослідити вклад Володимира Джуса у світову україністику
- Прослідкувати на прикладі родини Джусів як українці в еміграції і на рідній землі відстоювали інтереси українського народу в першій половині XX ст.

Новизна роботи

У сучасній історіографії неповно, інколи з неточностями та хибними твердженнями висвітлено історію життя та діяльності Володимира Джуса. Участь Ярослава Джуса у лавах УПА і репресії проти його родини у ході операції «Захід» взагалі не вивчалися. Інформація з родинних архівів та передань Джусів та сімей, що походять з цього роду, дає новий матеріал для українознавчих досліджень.

Джерельна база

- Електронний архів українського визвольного руху.
- Документи сімейного архіву Ярослава Первака.
- Свідчення Галини Стеблик-Шиш – племінниці Ярослава Джуса та двоюрідної онуки Володимира Джуса.

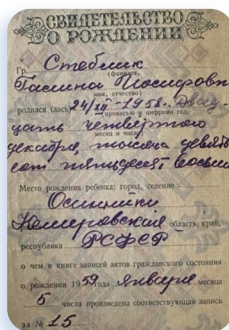

Фото Ярослав Джус з сім'єю, матиою Марією та сестрами Марією та Емілією, 1940 р., Родинний архів Ярослава Первака.

Плакат з рекламою продукції підприємства Володимира Джуса, 1932 р.

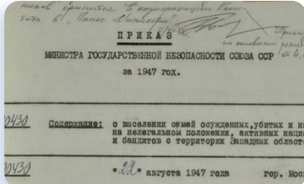
Волянська М. Український винахідник, який зробив переворот у світовій авіації // Наука. – 2020. – № 11-12. – С. 35

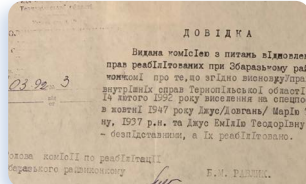
Свідцтво про народження Шиш(Стеблик) Галини, 24.12.1958, Родинний Архів Ярослава Первака.

Висновки

- Родина Джусів брала участь у боротьбі за незалежність України: Ярослав Джус воював у лавах УПА, за що його родина була депортована під час операції «Захід»

Операція «Захід», Наказ міністра державної безпеки ССР за 1947 рік №00430
<http://old.avr.org.ua/>

Довідка про реабілітацію Джус Марії та Джус Ємілії, 1992 р., Родинний архів Ярослава Первака.

Листівка, надіслана з німецького полону Ярославом Джусом у 1943 році. Родинний архів Ярослава Первака.

- Володимир Джус, емігрував до США, досягнув значних успіхів у професійній діяльності та використав свої статки для популяризації українистики у світі.
- Володимир Джус заснував Український Інститут Америки.
- Історія родини Джусів показує, що служити своїй країні можна в різних умовах: як в еміграції так і на рідній землі.

Будинок Українського інституту США з українським прапором 2022 р. Сайт Українського інституту в США (<https://ukrainianinstitute.org>)

УРОЧИЩЕ «НАТАЛКА» ВІД НАЙДАВНІШИХ ЧАСІВ ДО НАШОГО ЧАСУ

Автор роботи: **Погорєлова Анастасія Тимурівна**,
учениця 9.2 класу Ліцею №157 Оболонського району м. Києва

Педагогічний керівник: **Созанська Ольга Володимирівна**,
учитель історії вищої категорії Ліцею №157
Оболонського району м. Києва

Оболонська набережна зараз розбудовується і стає популярним місцем для відпочинку киян. Це викликає інтерес до її минулого, необхідно, щоб люди знали історію території, на якій проживають.

Метою роботи було дослідити та вивчити історію урочища «Наталка» з найдавніших часів до сучасності.

У найдавніші часи в урочищі «Наталка» були заливні луки, де випасали худобу і знаходилося в часи язичництва капище Велеса. Названа місцевість в честь якоїсь Наталки. В місцевості «Наталка» в післявоєнний час знаходилося декілька будинків і гуртожиток. Місцевість затоплювало навесні і людей та діти могли потрапити на роботу в школу за допомогою пароплава «Метелик». В часи незалежної України цю територію почали забудовувати. Крім того за наказом Сталіна перед Другою світовою війною почали будувати підземний тунель – танковий перехід під Дніпром, але цей проєкт не закінчили. До нашого часу зберігся бетонний кісон, який зараз перебудовують у арт-кафетерій. Роки йшли і цю ділянку перетворили в житловий район з гарною набережною, але місцеві жителі не дозволили зруйнувати парк і повернули його місту. У 2017 відкрили всім відому «Наталку» і тепер цим неймовірним місцем може насолоджуватися кожен мешканець Києва.

Вперше систематизована матеріал з історії урочища «Наталка» з найдавніших часів до сучасності.

Парк «Наталка» 2021 р.
Родинний архів

Гуртожиток в урочищі,
1960 р. Родинний архів

Ключові слова: Урочище «Наталка», таємний об'єкт номер 1, Оболонська набережна.

Предмет дослідження: Історія урочища «Наталка».

Об'єкт дослідження: Урочища «Наталка».

Мета дослідження

Дослідити історію урочища «Наталка» з найдавніших часів до сучасності.

Завдання

- Дослідити історію урочища «Наталка» в найдавніші часи.
- Дослідити історію таємного об'єкта N 1.
- Дослідити історію урочища «Наталка» післявоєний час.
- Дослідити історію розбудови урочища «Наталка».

Висновки

- В давні часи тут були затоплені луки і пасовища.
- Таємний об'єкт N 1 повинен був стати танковим переходом на дні Дніпра.
- До 70-х років XX ст. урочище «Наталка» затоплювалося, на весні, розливами Дніпра.
- На початку 90-х років XX ст. почалася забудова урочища «Наталка».

Урочище «Наталка»
2021 р. Родинний архів

Оболонська набережна,
2021 р. Родинний архів

АВТЕНТИЧНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ПРИКРАСИ

Автор роботи: **Ліщук Ксенія Павлівна**,

учениця 11 класу Ліцею №13 Святошинського району м. Києва

Роботу присвячено комплексному науковому висвітленню проблеми ґенези, формування типології та художніх особливостей нагрудних і нашийних народних прикрас українців; досліджено прикраси як мистецьке явище, особливості їх побутування на теренах України.

Актуальність теми дослідження визначається специфікою культурної ситуації в Україні та світі, яка характеризується небувалою поліфонією різноманітних художніх напрямів та суперечливістю спроб їх теоретичного осмислення; зростанням інтересу до відновлення та популяризації національних традицій в умовах глобалізації, що сприяє збереженню культурної спадщини України.

Узагальнено інформацію про традиційні українські прикраси, зокрема висвітлено їхній історичний, мистецький і символічний зміст, який дозволяє краще зрозуміти минуле українського народу та зберегти його культурну ідентичність.

У роботі детально досліджено українські аксесуари – намиста, перстні, кільця, сережки; проаналізовано різноманітність видів прикрас в різних кутках України.

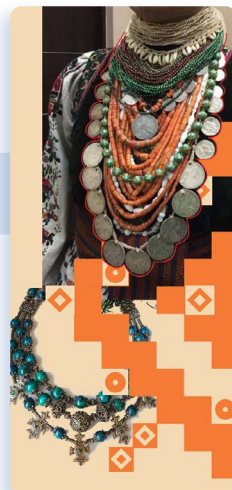
Мета роботи полягає в неупередженому аналізі джерел та літератури стосовно способів використання прикрас в традиційному вбранні українців, як невід’ємного елементу автентичного строю.

Ключові слова: українська прикраса, аксесуар, символ, культура і традиція.

Мета: виявити і розкрити історико-культурні та художні особливості народного ювелірства через традиційні українські прикраси.

Завдання

- дослідити культурну обумовленість автентичності прикрас;
- проаналізувати роль моди в сучасній художній культурі;
- дослідити основні тенденції розвитку прикрас в історичному контексті.

Методи

- аналіз;
- емпіричний;
- історико-порівняльний;
- узагальнення зібраної інформації.

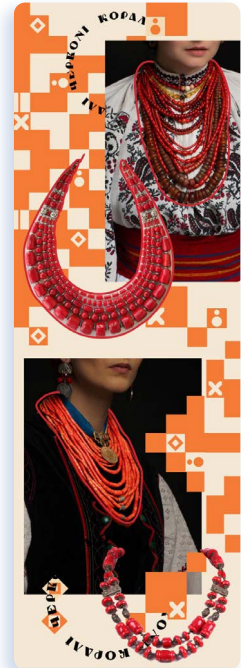
Об'єкт дослідження: огляд розвитку української прикраси.

Предмет дослідження: історія, краєзнавство.

Результати та висновки дослідження

Сьогодні автентичні прикраси слугують не лише збереженню історичної пам'яті, а й надихають сучасне мистецтво, моду та дизайн, сприяючи інтеграції традиційних елементів у повсякденне життя. Вони залишаються символом патріотизму та єднання, особливо у часи, коли питання національної ідентичності стає актуальним як ніколи.

Отже, автентичність української прикраси — це міст між минулим і майбутнім, який сприяє збереженню культурної спадщини та її трансформації у відповідь на виклики сучасного світу. Вони мають потужний потенціал для культурного відродження, об'єднання українців навколо їхньої спадщини та представлення України у світі.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР, ЙОГО ІСТОРІЯ ТА СТАНОВЛЕННЯ

Автор роботи: **Пешко Каріна Іванівна**,

учениця 10-А класу Ліцею №13 Святошинського району м. Києва

Педагогічний керівник: **Павленко Валентина Володимирівна**,

вчитель української мови та літератури Ліцею №13

Святошинського району м. Києва

Тема українського театру є невід'ємною частиною культурної та мистецької спадщини України, яка відображає унікальні процеси соціального, політичного та культурного розвитку країни. Дослідження історії та становлення українського театру дозволяє простежити його еволюцію від народних обрядів і драматургічних традицій до сучасного сценічного мистецтва, яке стало важливим елементом національної ідентичності та самовираження.

У роботі розглянуто основні етапи розвитку українського театру, починаючи з ранніх форм театральної діяльності, таких як вертеп, козацька драма та народні вистави, до формування професійних театральних колективів у XIX столітті.

Особлива увага буде приділена постатям таких видатних діячів, як Марко Кропивницький, Іван Карпенко-Карий, Леся Українка, які зробили значний внесок у формування театального мистецтва та української драматургії. Також буде проаналізовано становлення українського театру в XX столітті, його адаптація до нових соціальних реалій, а також роль театральних об'єднань та рухів у збереженні і розвитку української мови та культури.

Отже, дослідження історії та становлення українського театру є важливим для розуміння процесів культурної самоідентифікації нації, збереження її традицій та актуалізації театральних практик в умовах сучасних викликів.

Ключові слова: український театр, історія театру, становлення театального мистецтва, українська драматургія, вертеп.

Мета дослідження: дослідити і вивчити історію становлення і розвитку професійного театру України.

*Трупа Кропивницького
(сцена гри у карти),
друга пол. 1880-х рр.*

Завдання дослідження

- з'ясувати, що передувало утворенню професіонального театру в Україні;
- визначити головні осередки становлення театру України;
- охарактеризувати діяльність перших професіональних театрів, які діяли на території України;
- встановити, яке значення мав розвиток театру для міст України;
- дати належну оцінку ролі театру у формуванні української державності.

Харківська домівка театру «Березиль»

Об'єкт дослідження: вивчення театрального мистецтва України в другій половині XIX ст. Та до нашого часу.

Предмет дослідження: становлення, розвиток, умови існування театру.

Методи дослідження

- історико-порівняльний;
- хронологічний;
- культурологічний підхід

Висновки

Становленню професійного театру в Україні передували народна драматургія, вертеп і шкільні театральні вистави, що заклали основу для розвитку сценічного мистецтва. У XIX столітті головними осередками театрального життя стали Полтава, Харків, Київ та Львів, де діяли перші професійні трупи – зокрема театр Івана Котляревського та театр корифеїв. Український театр відіграв важливу роль не лише в культурному розвитку міст, а й у формуванні національної свідомості та ідеї державності.

Інформаційне видання

ОСВІЧЕНА НАЦІЯ

інформаційний вісник

За загальною редакцією Т.М. Єрмак

Укладач І.С. Попченко

Обкладинка, верстка – Ладоня К.

Підписано до друку 10.04.2025 р. Формат 70х100 1/16.

Гарнітура Candara. Друк цифровий.

Наклад 300 прим.

Віддруковано у ФОП Курбанова Ю.В.

09100, м. Біла Церква, вул. Некрасова, 95, кв. 307

+38 (098) 998 10 01, +38 (093) 998 10 01

rvd.avtoritet@gmail.com

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

Серія ДК № 5987 від 31.01.2018 р.